

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาเกลือทะเล
ของสมาชิกสหกรณ์นาเกลือบ้านแหลม จำกัด

พันจ่าเอกประภัสสร เจริญยิ่ง

การศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**An Analysis of Cost and Benefit from Saline Farming
of Cooperative of Banlam Limited**

CPO 1 Prapussorn Jarernying

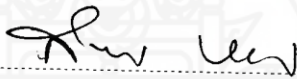
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาเกลือทะเลของ
สมาชิกสหกรณ์นาเกลือบ้านแหลม จำกัด
ชื่อและนามสกุล พันจ่าเอกประภัสสร เจริญยิ่ง
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น

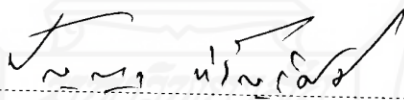
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2554

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

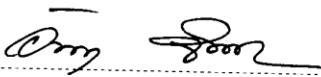
(รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น)

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยญา หิรัญรัมย์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา จิตตดากร)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาเกลือทะเลของสมาชิก
สหกรณ์นาเกลือบ้านแหลม จำกัด

ผู้ศึกษา พันจ่าเอกประภัสสร เจริญยิ่ง **รหัสนักศึกษา** 2529000370 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
(สหกรณ์) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาเกลือของสมาชิกสหกรณ์
ชวานาเกลือบ้านแหลม จำกัด จังหวัดเพชรบุรี วัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิก 2) ศึกษา
สภาพการผลิตและการตลาดเกลือทะเล 3) วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตเกลือทะเล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบ
สัมภาษณ์สมาชิกและข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานราคาเกลือทะเล
เฉลี่ยจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านสภาพทั่วไปของสมาชิกส่วนใหญ่มีอายุ 41- 50 ปี มีสมาชิกใน
ครัวเรือน 1 - 3 คน ส่วนแรงงานในครัวเรือนหัวหน้าครอบครัวจะเป็นผู้ดูแลการผลิตเองทั้งหมดและอาศัย
ลูกจ้างประจำ สมาชิกส่วนใหญ่ทำนาเกลือเพียงอย่างเดียวไม่ได้ประกอบอาชีพอื่นควบคู่กับการทำนาเกลือ
และไม่คิดจะเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่นการถือครองที่ดินสมาชิกส่วนใหญ่จะทำนาเกลือในที่ตนเองและที่เช่า
ผสมผสานกัน 2) สภาพการผลิตและการตลาดเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชวานาเกลือบ้านแหลม จำกัด
สมาชิกส่วนใหญ่จะผลิตเกลือคุณภาพปานกลางซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ถูกกว่าการผลิตเกลือคุณภาพสูง
ส่วนทางด้านการตลาดสมาชิกส่วนใหญ่จะขายเกลือให้แก่พ่อค้าเกลือที่เป็นโรงงานแปรรูปเกลือ ในพื้นที่
และพ่อค้าคนกลาง จะขายเมื่อมีพ่อค้ามาซื้อและตกลงราคากันได้โดยเก็บเกลือไว้ในยุ้งของตนเอง ส่วน
ใหญ่จะเก็บเกลือไว้ในยุ้งของตนเอง 3) ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตเกลือทะเล
ของสมาชิก โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างสมาชิกรายใหญ่และรายเล็ก สมาชิกรายใหญ่จะมีต้นทุน
เฉลี่ยต่อไร่ในการทำนาเกลือสูงกว่าโดยต้องจ้างลูกจ้างประจำมาดูแลแทนเจ้าของส่วนสมาชิกรายเล็กจะ
ดูแลเองและใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ สมาชิกรายใหญ่มีต้นทุน โดยค่าเฉลี่ยของสมาชิกไร่ละ
4,959.01บาท ผลตอบแทน 10,135.93 บาท ได้รับผลตอบแทนต่อต้นทุนเฉลี่ย 2.04 เท่า ส่วนสมาชิกราย
เล็กมีต้นทุนโดยค่าเฉลี่ยของสมาชิกไร่ละ 6,144.74 บาท ผลตอบแทน 10,980.59 บาท และจะได้รับ
ผลตอบแทนต่อต้นทุนเฉลี่ย 1.78 เท่า

คำสำคัญ ต้นทุนและผลตอบแทน สหกรณ์ชวานาเกลือบ้านแหลม จำกัด จังหวัดเพชรบุรี

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา หิรัญรัมย์ และ รองศาสตราจารย์ ส่งเสริม หอมกลิ่น ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและติดตามการจัดทำรายงานการค้นคว้าอิสระนี้ ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ในเนื้อหาและมีคุณค่าแก่การนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสหกรณ์ต่อไป จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์จากสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ ให้คำแนะนำปรึกษา ให้กำลังใจตลอดการศึกษาที่ผ่านมา ขอขอบคุณท่านคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่และสมาชิก สหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้านการให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ รายงานประจำปี และข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้า ขอขอบคุณสำนักงานจังหวัดเพชรบุรี และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรีที่อำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูล

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เพื่อนนักศึกษารุ่น 4 หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ที่อำนวยความสะดวกในการศึกษาจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ประภัศร เจริญยิ่ง

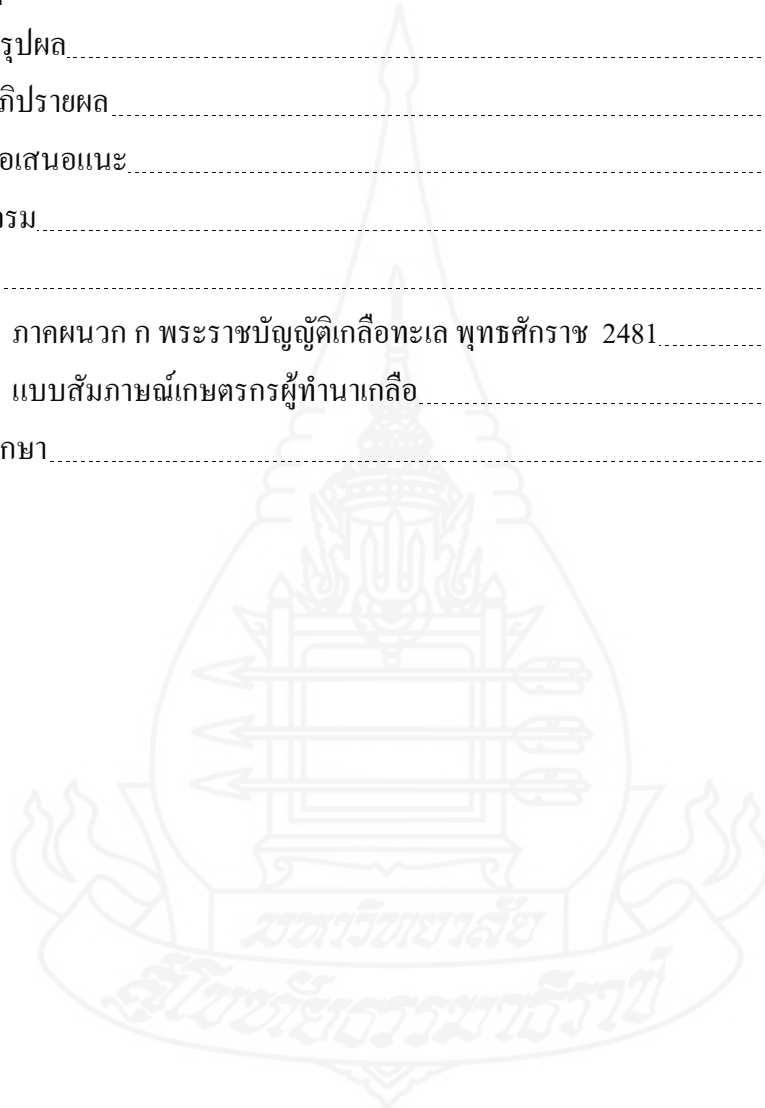
มิถุนายน 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
บริบทจังหวัดเพชรบุรี.....	7
สหกรณ์ชวานาเกลือบ้านแหลมจำกัด.....	17
สภาพการผลิตเกลือทะเลและการตลาดเกลือทะเล.....	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทน.....	30
เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป.....	44
ศึกษาข้อมูลต้นทุนและรายได้จากการทำนาเกลือ.....	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตและการตลาดเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์.....	50
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
สรุปผล.....	52
อภิปรายผล.....	53
ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	59
ก ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติเกลือทะเล พุทธศักราช 2481.....	60
ข แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ทำนาเกลือ.....	65
ประวัติผู้ศึกษา.....	72

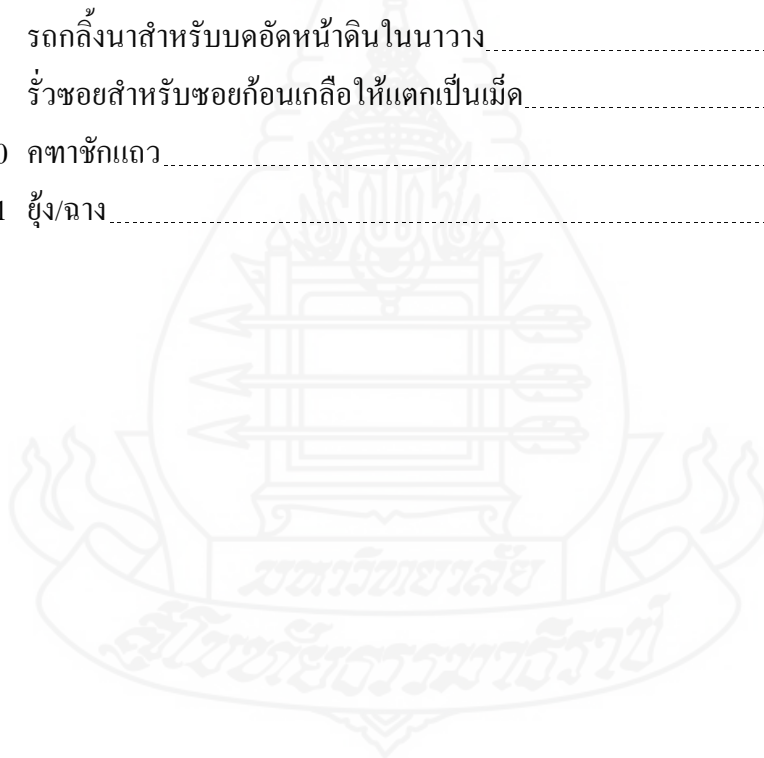
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	38
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก.....	42
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพการผลิตและการตลาด.....	44
ตารางที่ 4.3 แสดงระยะเวลาในการผลิตเกลือทะเลของสมาชิก.....	45
ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบพื้นที่และปริมาณผลผลิตเกลือทะเลของสมาชิกรายใหญ่รายเล็ก.....	46
ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบต้นทุนการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ยต่อไร่.....	47
ตารางที่ 4.6 แสดงผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากการทำนาเกลือ (ค่าเฉลี่ยสมาชิก).....	49

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 แผนที่ของจังหวัดเพชรบุรี.....	8
ภาพที่ 2.2 พื้นที่ทำนาเกลือของอำเภอบ้านแหลม.....	12
ภาพที่ 2.3 การแบ่งพื้นที่ทำนาเกลือ.....	19
ภาพที่ 2.4 การค้าขายเกลือในจังหวัดสมุทรสงคราม.....	21
ภาพที่ 2.5 วิธีการตลาดเกลือทะเลของจังหวัดเพชรบุรี.....	23
ภาพที่ 2.6 เครื่องสูบน้ำสำหรับสูบน้ำเข้านา.....	24
ภาพที่ 2.7 กังหันลมสำหรับดูดระเหยน้ำ.....	25
ภาพที่ 2.8 รถกลิ้งนาสำหรับบดอัดหน้าดินในนาวง.....	26
ภาพที่ 2.9 รั้วชอยสำหรับชอยก้อนเกลือให้แตกเป็นเม็ด.....	27
ภาพที่ 2.10 คทาชักแถว.....	28
ภาพที่ 2.11 ยู้ง/ฉาง.....	29

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เกลือทะเลหรือเกลือสมุทร (Solar Salt) เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เพราะเกลือมีประโยชน์มากมาย เช่น ใช้ปรุงรสอาหาร และมีคุณค่าทางสารอาหารสูงมาก โดยเฉพาะสารไอโอดีนที่มีผลต่อการพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ อีกทั้งใช้ถนอมอาหารทั้งในรูปของการดองและการตากแห้ง และเป็นส่วนประกอบสำคัญในสินค้าประเภทอาหาร เช่น โรงงานผลิตอาหารและโรงงานแช่แข็งซึ่งต้องใช้เกลือเป็นจำนวนมาก

การผลิตเกลือทะเลปัจจุบันพื้นที่การผลิตเกลือทะเลเริ่มน้อยลงเรื่อย ๆ เนื่องจากการเจริญเติบโตของชุมชนเมืองขยายออกมามาก โดยการผลิตเกลือทะเลมีการผลิตกันแถบจังหวัดชายทะเลเพียง 3 จังหวัดเท่านั้น คือ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสงครามและ จังหวัดสมุทรสาคร ส่วนจังหวัดที่ผลิตเกลือทะเลได้มากที่สุดคือ จังหวัดเพชรบุรี โดยเฉพาะเขต อำเภอบ้านแหลม และ อำเภอเมือง อีกเล็กน้อยประมาณ 2 ตำบล คือ ตำบลหาดเจ้าสำราญ ตำบลนาพันสาม ส่วนใน อำเภอบ้านแหลม ก็มี ตำบลบ้านแหลม ตำบลบางขุนไทร ตำบลปากทะเล ตำบลบางแก้ว และ ตำบลแหลมผักเบี้ย สำหรับแนวโน้มในอนาคตโดยภาพรวมทั้งประเทศแล้วการผลิตเกลือทะเลจะตกอยู่ในสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงเนื่องจากปริมาณการผลิตมีแนวโน้มลดลงทุกปี ซึ่งมีสาเหตุจากปัจจัยหลายอย่างด้วยกัน อาทิ เกษตรกรชานาเกลือต้องการจะเปลี่ยนอาชีพไปทำอาชีพอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยเฉพาะถ้ามีการคมนาคมสะดวกขึ้น โอกาสที่เกษตรกรจะเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่นหรือขายที่ดินให้แก่นายทุนก็จะ โอกาสสูงมาก เนื่องจากราคาที่ดินสูงขึ้นมาก โรงงานอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท ก็จะเข้ามา โดยเฉพาะเกษตรกรชานาเกลือกำลังประสบปัญหาาราคาเกลือที่ไม่แน่นอน เพราะราคาขึ้นอยู่กับคุณภาพและปริมาณการผลิต ถ้าปีไหนฝนทิ้งช่วงนานสามารถผลิตเกลือได้มากกว่าราคาก็จะถูกลงซึ่งเป็นตามอุปสงค์อุปทานของกลไกทางการตลาดนอกจากรัฐบาลจะยื่นมือเข้ามาช่วยชานาเกลือโดยเข้ามาแทรกแซงราคา ประกันราคา หรือรับจํานำเกลือเพื่อชะลอจํานวนเกลือที่จะออกสู่ตลาด สามารถแก้ปัญหาได้ระยะสั้น ๆ เท่านั้น

สถานการณ์ต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรชานาเกลือมาโดยตลอดทั้งทางตรงและทางอ้อมเนื่องจากการผลิตเกลือทะเลใช้ต้นทุนในการผลิตค่อนข้างสูงมาก ทั้งเครื่องยนต์ อุปกรณ์

และยังต้องสร้างยุ่งฉางไว้เก็บเกลือ ค่าแรงงานที่สูงขึ้นทุกวันตามค่าครองชีพที่แพงขึ้นยังรวมถึงค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่เกษตรกรต้องรับภาระเพิ่มขึ้นจากสถานการณ์น้ำมันแพงโดยเฉลี่ยต้นทุนต่อไร่ไร่ละ 5,900 บาท และการทำงานเกลือต้องพึ่งพาสภาวะอากาศตามธรรมชาติเป็นหลักขึ้นอยู่กับสภาพอากาศในแต่ละปี ส่งผลให้เกษตรกรชาวนาเกลือมีรายได้ที่ไม่แน่นอนซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์การตลาดเกลือในช่วงที่เกลือออกสู่ตลาดจำนวนมากเนื่องจากฝนทิ้งช่วงนานเกษตรกรผลิตเกลือได้จำนวนมาก ราคาเกลือก็จะถูกเหลือเกินย่นละ 700 บาท ซึ่งการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกรชาวนาเกลือโดยค่าเฉลี่ยของสมาชิกจะผลิตเกลือได้ไร่ละ ประมาณ 8 ตัน เมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนที่ลงทุนไปเกษตรกรชาวนาเกลือจะประสบภาวะขาดทุนและถ้าหากเกษตรกรรายเล็กที่ไม่มีเงินทุนเพียงพอในการสร้างยุ่งฉางไว้เก็บเกลือเพื่อรอราคาเกลือด้วยแล้วก็จะประสบปัญหาอย่างมากเนื่องจากต้องรับขายผลผลิตเพราะถ้าฝนตกลงมาจะทำให้ผลผลิตเสียหายและประกอบกับยังไม่มี การพัฒนาตลาดเกลือทะเลโดยการขยายตลาดไปยังต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงซึ่งยังมีความต้องการเกลือทะเลในปริมาณมาก หรือรัฐบาลควรเข้ามาส่งเสริมการตลาด และผลิตภัณฑ์แปรรูปเกลือทะเลบรรจุขนาดพอเหมาะเพื่อให้สะดวกในการซื้อเพื่อนำไปบริโภคทั้งในและต่างประเทศจะทำให้ตลาดเกลือทะเลพัฒนากว้างขึ้นหรือเกษตรกรต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตใหม่ให้หันมาใช้แรงงานจากธรรมชาติทดแทนแรงงานจากเครื่องจักรเพื่อลดต้นทุนค่าน้ำมัน ซึ่งในภาวะปัจจุบันที่พบเกษตรกรต้องรับขายผลผลิตเกลือทะเลและได้ราคาต่ำและต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูงมากทำให้การประกอบอาชีพทำนาเกลือประสบภาวะไม่คุ้มทุนจึงทำให้การทำนาเกลือนับวันจะลดลงเรื่อย ๆ แม้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันแล้วก็ตามก็ยังไม่สามารถที่จะบรรเทาปัญหาในเรื่องของราคาเกลือตกต่ำและต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นได้ ซึ่งถ้าหากเป็นเช่นนี้ต่อไปอาชีพทำนาเกลือจากน้ำทะเล และพื้นที่นาเกลือที่สวยงามที่ตกทอดมาสู่ลูกหลานหลายชั่วอายุคนต้องหมดไป และที่สำคัญที่สุด เกลือทะเลมีธาตุอาหารที่สำคัญ เช่น ไอโอดีนป้องกันมิให้เกิดโรคคอพอก และยังมีธาตุอาหารอื่น ๆ อีกเป็นร้อยกว่าชนิดก็จะหายไป เราต้องหันมาบริโภคเกลือสินเธาว์ หรือเกลือหินแทน หรือถ้าต้องการบริโภคเกลือทะเลต้องนำเข้าจากต่างประเทศถึงเวลานั้นราคาอาจจะแพงมาก ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่าเราจะคงรักษาอาชีพ การทำนาเกลือให้คงอยู่ต่อไปได้

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวทำให้ผู้วิจัย สนใจที่จะทำการศึกษา ในเรื่องของต้นทุนและผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับในการประกอบอาชีพทำนาเกลือทะเลของสมาชิก ซึ่งการศึกษารั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดเกลือทะเลและอาชีพทำนาเกลือให้คงอยู่กับเกษตรกรชาวนาเกลือต่อไป

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์
- 2.3 เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

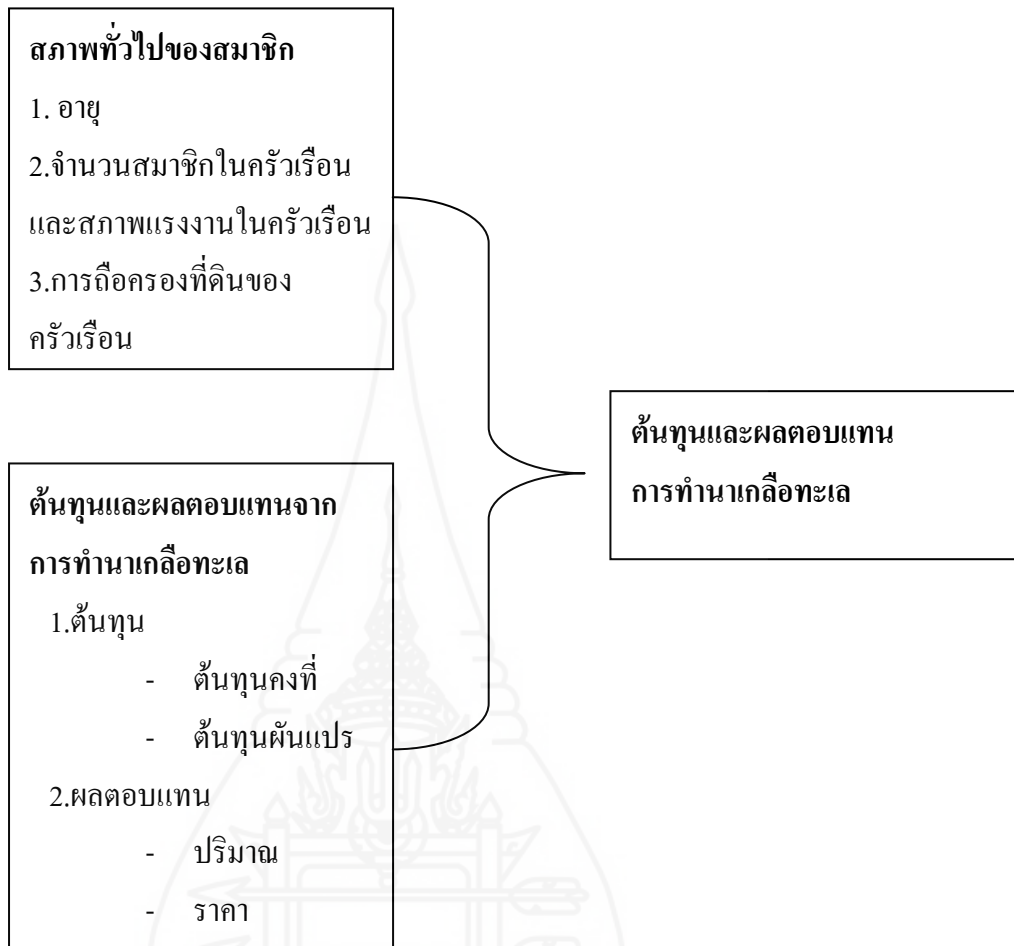
กรอบแนวคิด (Conceptual Framework) การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการทำนาเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมจำกัด ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ เป็นตัวแปรที่เป็นสาเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ต้องการวิจัย ประกอบด้วย สภาพทั่วไปของสมาชิก ค่าใช้จ่ายในการผลิตเกลือที่เป็นต้นทุนทั้งต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร คือ ค่าจ้างแรงงาน ค่าเช่าที่ดิน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเสื่อมราคาโรงเรือนและอุปกรณ์ ผลผลิตที่สมาชิกได้รับแต่ละปี และราคาเกลือตามฤดูกาล

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือตัวแปรเป้าหมายของการวิเคราะห์ก็คือผลที่เกิดจาก ตัวแปรอิสระนั้นก็คือ ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาเกลือ

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมจำกัดจำนวน 166 ราย

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม ต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาเกลือของสมาชิก และสภาพทั่วไปด้านการผลิต การตลาด วิธีการตลาดเกลือทะเล

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่เดือนธันวาคม 2553 ถึง พฤษภาคม 2554

5. ข้อยกเว้นของการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยและการค้นคว้าวิจัยมีเวลาจำกัดส่งผลต่อการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล และการอภิปรายผล

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด

6.2 สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม หมายถึง สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด ผู้ประกอบอาชีพทำนาเกลืออยู่ในพื้นที่ อำเภอบ้านแหลม และอำเภอเมือง

6.3 ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรในการทำนาเกลือทะเลของสมาชิก

6.4 ผลตอบแทน หมายถึง ปริมาณและราคาของผลผลิตเกลือทะเลจากการทำนาเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์

6.5 สภาพทั่วไปของสมาชิก หมายถึง อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และสภาพแรงงานในครัวเรือน และการถือครองที่ดินของครัวเรือน

6.6 สมาชิกรายใหญ่ หมายถึง สมาชิกที่ทำนาเกลือทะเล มากกว่า 50 ไร่

6.7 สมาชิกรายเล็ก หมายถึง สมาชิกที่ทำนาเกลือ น้อยกว่า 50 ไร่

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึง สภาพการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด และการตลาดเกลือทะเลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันรวมทั้งข้อมูลทางเศรษฐกิจสังคมของสมาชิกสหกรณ์ที่ทำนาเกลือ

7.2 ทราบถึงต้นทุนที่แท้จริงของการผลิตเกลือและผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับจากการขายเกลือในแต่ละช่วงฤดูกาลผลิตเกลือทะเล

7.3 ทราบปัญหาต่าง ๆ ที่สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือกำลังประสบอยู่ในปัจจุบันและข้อมูลเหล่านี้ หน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรชาวนาเกลือได้ รวมทั้งเพื่อการพัฒนาการผลิตและการตลาดเกลือทะเลซึ่งเป็นสินค้าพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นสำหรับมนุษย์ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมจำกัดนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. บริบทจังหวัดเพชรบุรี
2. สหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด
3. สภาพการผลิตและการตลาดเกลือทะเล
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทจังหวัดเพชรบุรี

1.1 ขนาดที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดเพชรบุรีตั้งอยู่ภาคกลางตอนใต้ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ๗ ตามเส้นทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 35 ระยะทางประมาณ 123 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 6,225,138 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,890,711.20 ไร่ โดยมีส่วนที่กว้างที่สุดวัดได้ 103 กิโลเมตร จากทิศตะวันออก - ทิศตะวันตก และส่วนที่ยาวที่สุดวัดได้ 80 กิโลเมตร จากทิศเหนือ - ใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดและประเทศใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดราชบุรีและสมุทรสงคราม
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ประเทศพม่า

ภาพที่ 2.1 แผนที่ของจังหวัดเพชรบุรี

ที่มา: สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งเป็น 3 เขต คือ

เขตภูเขาและที่ราบสูง อยู่ทางด้านตะวันตกของจังหวัดติดกับประเทศพม่า ในบริเวณอำเภอแก่งกระจานและอำเภอหนองหญ้าปล้อง มีภูเขาสูงเป็นบริเวณที่สูงชันของจังหวัด มีลักษณะทอดยาวจากเหนือมาได้ พื้นที่ถัดจากบริเวณนี้จะค่อย ๆ ลาดต่ำลงมาทางด้านตะวันออก บริเวณนี้เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำเพชรบุรีและแม่น้ำปราณบุรี

เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ บริเวณตอนกลางของจังหวัดซึ่งอุดมสมบูรณ์ที่สุด มีแม่น้ำเพชรบุรีซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน และมีเขื่อนแก่งกระจานและเขื่อนเพชรบุรีซึ่งเป็นแหล่งน้ำระบบชลประทาน บริเวณนี้เป็นเขตเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัด เขตนี้คือบริเวณบางส่วนของอำเภอเมืองเพชรบุรี ท่ายาง ชะอำ บ้านลาด บ้านแหลม และเขาย้อย

เขตที่ราบฝั่งทะเล อยู่ทางด้านตะวันออกของจังหวัด ติดกับชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยบริเวณนี้ นับเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญยิ่งของจังหวัดในด้านการประมง การท่องเที่ยวเขตนี้ได้แก่ บางส่วนของอำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม และอำเภอชะอำ

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดเพชรบุรีอยู่ติดอ่าวไทยจึงได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ในฤดูฝน ซึ่งมีผลทำให้ฝนตกชุก และ อิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงฤดูหนาวจึงทำให้มีอากาศหนาวเย็นในช่วงเวลาดังกล่าวสามารถแบ่งฤดูกาลออกเป็น 3 ฤดู

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม – เมษายน อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 32.13 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - พฤศจิกายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปีละ 959 มิลลิเมตร

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม – กุมภาพันธ์ อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 24.16 องศาเซลเซียส

สำหรับช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายน

1.4 ด้านการปกครอง

จังหวัดเพชรบุรี มีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน 3 รูปแบบ คือ

(1) การจัดองค์กรราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีหน่วยราชการที่อยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ว่าราชการจังหวัด คือ ส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับจังหวัด และอำเภอ ส่วนราชการในระดับจังหวัดเป็นหน่วยงาน 2 ลักษณะ คือ หน่วยราชการบริหาร ส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด และหน่วยราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัด (ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง) หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาคประจำจังหวัดของจังหวัดเพชรบุรีทั้งสิ้น 33 หน่วยงาน สังกัดกระทรวงมหาดไทย 8 หน่วยงาน และสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ 25 หน่วยงาน

(2) การจัดองค์กรราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมี 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

- องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี 1 แห่ง

- องค์การบริหารส่วนตำบล 69 แห่ง

- เทศบาล แบ่งเป็นเทศบาลเมือง 2 แห่ง และเทศบาลตำบล 9 แห่ง รวม 11 แห่ง คือ

1. เทศบาลเมืองเพชรบุรี

2. เทศบาลเมืองชะอำ

3. เทศบาลตำบลหาดเจ้าสำราญ

4. เทศบาลตำบลหัวสะพาน
5. เทศบาลตำบลท่ายาง
6. เทศบาลตำบลหนองจอก
7. เทศบาลตำบลบ้านแหลม
8. เทศบาลตำบลบางตะบูน
9. เทศบาลตำบลนายาง
10. เทศบาลตำบลบ้านลาด
11. เทศบาลตำบลเขาย้อย

1.5 อำเภอบ้านแหลม

อำเภอบ้านแหลมเป็นอำเภอหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมาที่น่าภาคภูมิใจ ในอดีตเคยเป็นเส้นทางที่นักเดินทางสมัยก่อนเมื่อจะเดินทางมายังเมืองเพชรบุรีหรือไปทางใต้จะต้องเดินทางผ่านอำเภอบ้านแหลม มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนวัดวาอารามอันเป็นศูนย์รวมจิตใจและวัฒนธรรม มีสภาพธรรมชาติที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลที่สำคัญ

เดิมท้องที่อำเภอบ้านแหลม มีฐานะในทางปกครองเป็นส่วนหนึ่งของแขวง 2 แขวงคือ ฟังตะวันออกของแม่น้ำเพชรบุรีขึ้นอยู่กับแขวงขุนชำนาญ ทางฝั่งตะวันตกขึ้นอยู่กับแขวงหลวงพหรมสาร เรียกชื่อตามทินนามของผู้เป็นนายแขวงปกครองอยู่ขณะนั้นคือ ในสมัยรัตนโกสินทร์ ครั้นต่อมามีการปรับปรุงการปกครอง บ้านเมืองใหม่เปลี่ยนเรียกแขวงเป็นอำเภอ

อำเภอบ้านแหลมได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอ เมื่อ พ.ศ. 2443 ขึ้นอยู่กับเมืองเพชรบุรี ตั้งที่ว่าการอำเภอที่ตลาดบ้านแหลมชั่วคราวแล้วยุบไปไม่ปรากฏหลักฐาน และได้ตั้งขึ้นใหม่เมื่อ พ.ศ. 2446 ปัจจุบันได้ย้ายที่ว่าการอำเภอมายังปลูกสร้างใหม่ที่ริมถนนสายเพชรบุรี - บ้านแหลม กิโลเมตรที่ 11 กระทำพิธีเปิดครั้งแรก เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2513

1.6 สภาพทั่วไป

ที่ตั้งและอาณาเขต อำเภอบ้านแหลมตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดเพชรบุรีอยู่ห่างจากตัวจังหวัดเพชรบุรี ประมาณ 12 กิโลเมตร มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอเมือง และอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลหาดเจ้าสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันออก	จดทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอเมือง และอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
พื้นที่	ประมาณ 189.885 ตารางกิโลเมตร หรือ 118,678.13 ไร่

1.7 ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอบ้านแหลมมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม และที่ราบชายฝั่งทะเล บริเวณพื้นที่ที่อยู่ใกล้ทะเลราษฎรจะมีอาชีพทำนาเกลือ และเลี้ยงกุ้ง ปลา หอย มีการปลูกไม้โกงกาง และพันธุ์ไม้น้ำเค็มอื่น ๆ ส่วนบริเวณพื้นที่ราบลุ่ม ราษฎรจะใช้ทำนา ทำไร่ และทำสวนบ้างเล็กน้อย มีแม่น้ำที่สำคัญไหลผ่าน 2 สาย คือ

- แม่น้ำเพชรบุรี ไหลผ่านอำเภอบ้านแหลมที่ตำบลท่าแร่ ตำบลบางครก และตำบลบ้านแหลมออกสู่ทะเลที่อ่าวบ้านแหลม

- แม่น้ำบางตะบูน แยกจากแม่น้ำเพชรบุรีที่วัดปากคลอง ตำบลบางครก ไหลผ่านตำบลบางครก บางตะบูน และบางตะบูนออก ออกสู่ทะเลที่อ่าวบางตะบูน

- คลองชลประทาน ได้แก่ คลองเพชรบุรี- บางแก้ว, บางจาน- บางขุนไทร, ท่าแร่

- บ้านแหลม ,เพชรบุรี - บางครก และคลองพะเนิน

ทางด้านทิศตะวันออก มีอ่าวอยู่ 6 อ่าว คือ

1. อ่าวบางตะบูน รับน้ำจากแม่น้ำบางตะบูน
2. อ่าวบ้านแหลม รับน้ำจากแม่น้ำเพชรบุรี
3. อ่าวบางขุนไทร รับน้ำจากคลองบางขุนไทร
4. อ่าวปากทะเล รับน้ำจากคลองปากทะเล
5. อ่าวบางแก้ว รับน้ำจากคลองบางแก้ว
6. อ่าวแหลมผักเบี้ย รับน้ำจากคลองพะเนิน

ภาพที่ 2.2 พื้นที่ทำนาเกลือของอำเภอบ้านแหลม

ที่มา: สหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด

1.8 การคมนาคม

ทางบก บ้านแหลมเป็นอำเภอที่มีการคมนาคมค่อนข้างสะดวกมีทางหลวงแผ่นดิน 3 สาย เป็นทางเชื่อมระหว่างอำเภอกับตัวจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง

สายที่ 1 อยู่ทางทิศตะวันออกของแม่น้ำเพชรบุรี เป็นทางลาดยางตลอดสาย เริ่มต้นจากตัวจังหวัดถึงอำเภอบ้านแหลม ยาว 12.8 กิโลเมตร

สายที่ 2 อยู่ทางทิศตะวันตก เริ่มต้นจากทางแยกสถานีรถไฟเพชรบุรี ถึงวัดปากอ่าวรวมระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร เป็นทางลาดยางตลอดสาย

สายที่ 3 แยกจากถนนธนบุรี - ปากท่อ (บริเวณ ก.ม. ที่ 72 หน้าป้อม ปตท.) เข้าถนนสายคลองโคน - ชีสาร - บางตะบูน ข้ามสะพานแม่น้ำบางตะบูนสู่อำเภอบ้านแหลม ระยะทางยาว 25 กิโลเมตร

ทางน้ำ เป็นการคมนาคมที่นิยมใช้กันอยู่ทั่วไปโดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำ จะมีเรือโดยสารระหว่างบางตะบูนกับตลาดเพชรบุรีวันละ 1 เที่ยว เรือที่วิ่งอยู่ในเส้นทางสายนี้ อาจประสบปัญหาบ้างในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งน้ำในแม่น้ำเพชรบุรีแห้ง แต่ก็ใช้เดินเรือได้

ทรัพยากรธรรมชาติ อำเภอบ้านแหลม มีพื้นที่เลี้ยงชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ยาวประมาณ 32 กิโลเมตร มีป่าชายเลนที่สมบูรณ์ ประมาณ 15,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.8 ของจังหวัดเพชรบุรี เป็นแหล่งกำเนิดและอยู่อาศัยของสัตว์ทะเลมากมาย อาทิ ปู ปลา กุ้ง หอย และมีพื้นที่การทำนาเกลือสมุทรที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ เนื้อที่ประมาณ 35,000 ไร่

1.9 การปกครอง

การบริหารราชการส่วนภูมิภาค

อำเภอบ้านแหลม แบ่งการปกครองออกเป็น 10 ตำบล 73 หมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำบลบ้านแหลม	มี	10 หมู่บ้าน
2. ตำบลบางขุนไทร	มี	11 หมู่บ้าน
3. ตำบลปากทะเล	มี	4 หมู่บ้าน
4. ตำบลบางแก้ว	มี	8 หมู่บ้าน
5. ตำบลแหลมผักเบี้ย	มี	4 หมู่บ้าน
6. ตำบลท่าแร่	มี	7 หมู่บ้าน
7. ตำบลท่าแร่	มี	4 หมู่บ้าน
8. ตำบลบางครก	มี	12 หมู่บ้าน
9. ตำบลบางตะบูน	มี	8 หมู่บ้าน
10. ตำบลบางตะบูนนอก	มี	5 หมู่บ้าน

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น

- เทศบาล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลบ้านแหลมและเทศบาลตำบลบางตะบูน
- องค์การบริหารส่วนตำบล 9 แห่ง คือ อบต.บางตะบูน, บ้านแหลม, บางขุนไทร, บางแก้ว, แหลมผักเบี้ย, ท่าแร่, ท่าแร่, บางครก, และปากทะเล

ประชากร

อำเภอบ้านแหลม มีประชากรรวมทั้งสิ้น 55,144 คน เป็นประชากรชาย 26,859 คน ประชากรหญิง 28,285 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 13,522 ครัวเรือน

1.10 เศรษฐกิจ

- โรงแรม/รีสอร์ท 3 แห่ง
- ธนาคารพาณิชย์ 3 แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ กลาง 9 แห่ง

การประกอบอาชีพ อำเภอบ้านแหลมเป็นอำเภอที่มีอาชีพประมงน้ำเค็มมากที่สุด ประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งของอำเภอมีอาชีพเกี่ยวข้องกับการประมง เพราะพื้นที่ในแถบชายฝั่งตอนนี้ เกิดจากการทับถมของตะกอนจากแม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำแม่กลองและบางส่วนจากแม่น้ำท่าจีนทำให้แผ่นดินงอกตลอดเวลา เริ่มตั้งแต่ปากอ่าวบางตะบูนถึงแหลมผักเบี้ย บริเวณนี้มีน้ำทะเลท่วมถึงและอุดมไปด้วยทรัพยากร ตามชายฝั่งเต็มไปด้วยป่าไม้ชายเลน

นาเกลือ นาเกลือของจังหวัดเพชรบุรีมีอยู่เพียงแห่งเดียวคือ ที่อำเภอบ้านแหลมตลอดแนวชายฝั่งด้านตะวันออก มีพื้นที่ทำนาเกลือ 24,412 ไร่ ชาวนาเกลือมีประมาณ 2,000 คนในปัจจุบันการผลิตเกลือทะเลมีปริมาณมากไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทำให้เกิดภาวะราคาตกต่ำ ชาวนาเกลือประสบความเดือดร้อน ทางราชการไม่นิ่งนอนใจส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มโดยจัดตั้งสหกรณ์ผู้ทำนาเกลือและรัฐให้ความสนับสนุน โดยประกันราคาให้ผู้ประกอบการดำรงอยู่ได้

การทำน้ำตาลมะพร้าว น้ำตาลมะพร้าวทำมาจากส่วนที่เรียกว่า จั่นหรือวง โดยเลือกจั่นหรือวงที่มีอายุประมาณ 15 วัน นับตั้งแต่จั่นเริ่มออก โดยตัดปลายวงห่างจากยอดแหลมของวงประมาณ 4 - 5 นิ้ว ต่อจากนั้นก็ปาดรอยเดิมประมาณ 1 กระจับียด วันละ 2 ครั้ง เช้า - เย็น แล้วค่อยโน้มวงให้โค้งลงมาเพื่อสะดวกในการใช้ภาชนะรองน้ำตาล

ทำนา พื้นที่ราบทางด้านตะวันตกน้ำทะเลท่วมไม่ถึงเหมาะสำหรับทำนา การทำนาจึงเป็นอาชีพหลักของประชาชนแถบตำบลท่าแร่ และท่าแร่แ่งออก

เผาถ่าน เดิมชาวบ้านตำบลบางตะบูนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกป่าโกงกางเผาถ่าน ซึ่งถ่านไม้โกงกางมีคุณภาพดีมาก ส่งขายทั่วไป ปัจจุบันอาชีพนี้ค่อย ๆ หดไปเพราะพื้นที่ในการปลูกป่าเหลือน้อยลง เนื่องจากถูกเปลี่ยนเป็นพื้นที่สำหรับทำนาถุ้ง

โครงการสินค้าชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

- อำเภอบ้านแหลม มีผู้ประกอบการมาขอขึ้นทะเบียนสินค้า OTOP จำนวน 59 ราย มีผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 128 รายการ
- การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ประจำปี 2549 มีผู้ผ่านการคัดเลือกระดับจังหวัด จำนวน 20 รายการ
- จากการประเมินด้านการพัฒนาและจำหน่าย อำเภอบ้านแหลม มีผลิตภัณฑ์ระดับ TOP TEN ดังนี้

- (1) เกลือทะเลของสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด
- (2) กระเป่าและผลิตภัณฑ์หนังปลานิล ตำบลบ้านแหลม
- (3) อาหารทะเลแปรรูป ตำบลบางแก้ว และตำบลบางขุนไทร
- (4) แปรรูปสมุนไพร ตำบลท่าแร่

- (5) น้ำตาลปีจากมะพร้าว ตำบลบางครก
- (6) ของใช้และของที่ระลึกจากผ้าไหมไทย ตำบลบ้านแหลม
- (7) เครื่องประดับจากไม้กิ้ง ตำบลบางครก
- (8) ส้อยจ้อ - แฮ่กิ้น ตำบลบางตะบูน
- (9) ชุดเกลือสปาบำรุงผิว ตำบลบางแก้ว
- (10) กะปิกุ้งดำ / กุ้งแห้ง ตำบลบางขุนไทร และตำบลบ้านแหลม

1.11 สังคม

การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	32	แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	3	แห่ง
- ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน	1	แห่ง
- โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม	3	แห่ง

การศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ 90 % นับถือศาสนาพุทธ อีก 10 % นับถือศาสนาอิสลาม

วัด	27	แห่ง
ที่พักสงฆ์	1	แห่ง
มัสยิด	7	แห่ง

การสาธารณสุข

1. โรงพยาบาลขนาด 30 เตียง 1 แห่ง
2. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านแหลม 1 แห่ง
3. สถานีอนามัย 13 แห่ง

การรักษาความสงบเรียบร้อย

1. สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านแหลม มีเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งสิ้น 74 นาย แยกเป็น นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร 15 นาย นายตำรวจชั้นประทวน 59 นาย

2. สถานีตำรวจภูธรตำบลบางตะบูน มีเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งสิ้น 51 นาย แยกเป็น นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร 5 นาย ตำรวจชั้นประทวน 46 นาย

1.12 ประเพณีและวัฒนธรรมพื้นบ้าน

วัวลาน

การเล่นวัวลานนั้นวิวัฒนาการมาจากการใช้วัววิดข้าว เพราะลักษณะวัววิดข้าวเป็นวงกลม ชาวนาคิดการเล่นวัวลานขึ้นมาเพื่อเป็นการประกวดกันว่าวัวของใครจะมีฝีเท้าและ

กำลังดีกว่ากัน เพื่อความสนุกสนาน ความมีชื่อเสียง ยังมีผลต่อการค้าขายวัวใช้งานอีกด้วย เพราะวัวที่ชนะการแข่งขันจะมีผู้สนใจซื้อในราคาสูง

การเล่นวัวลาน มักเล่นกันในฤดูแล้ง ซึ่งว่างจากการทำนา และเป็นการเล่นที่สามารถหารายได้สมทบทุนการกุศลได้ดี เพราะคนนิยมควัวลานมากกว่าการละเล่นอื่น ๆ จนเป็นที่กล่าวกันในคณะผู้เซตหนังสือของนายป่วน เชิดชำนานู ว่าหนังสือเล่มนี้ไม่กล่าวการละเล่นอื่นนอกจากวัวลาน

เพลงพวงมาลัย

เป็นเพลงพื้นเมืองที่มีมาแต่โบราณ นิยมเล่นกันในแถบภาคกลางทั่วไป เล่นในเทศกาลตรุษสงกรานต์ งานมงคลต่าง ๆ ในอำเภอบ้านแหลม มีการละเล่นเพลงพวงมาลัยในวันสงกรานต์ที่หมู่บ้านบางลำภู ตำบลบางครก

1.13 ชุมชนพื้นบ้าน

บ้านแหลมเป็นอำเภอที่มีกลุ่มชนอาศัยอยู่หลายกลุ่ม และอยู่ในสังคมเดียวกันอย่างสงบสุขตลอดมา ด้วยการยอมรับวัฒนธรรมและการรู้จักเคารพสิทธิมนุษยชนของกันและกัน

ໄ໊່ หรือไทยทรงดำ

เป็นชนชาติไทยสาขาหนึ่ง เรียกว่า “พวกผู้ไทย” เป็นสาขาผู้ไทยดำ เพราะนิยมแต่งกายด้วยสีดำ จึงเรียกกันว่า “ลาวทรงดำ หรือไทยทรงดำ” และเหตุที่เรียกไทยทรงดำว่า ลาวทรงดำหรือลาวໄ໊່นั้น คำว่าลาวนี้คนไทยทั่วไปเรียกเพราะเห็นอพยพมาจากประเทศลาว แต่ชาวไทยทรงดำเรียกตนว่า “ไทยໄ໊່ หรือไทยทรงดำ” ปัจจุบันมีถิ่นฐานอยู่ที่หมู่บ้านทุ่งเพื่อ ตำบลบางครก

มอญ

ชาวมอญเป็นชนเผ่ามองโกลอยด์ ถิ่นฐานเดิมอยู่ทางทิศตะวันตกของจีน ได้อพยพมาทางใต้ตั้งอาณาจักรแถบลุ่มแม่น้ำอิรวดีในประเทศพม่า และเนื่องจากสงครามระหว่างมอญกับพม่า ทำให้มอญต้องอพยพหนีภัยสงครามมาตั้งหลักแหล่งในประเทศไทยเป็นระยะ ๆ

ชาวมอญในเพชรบุรี มีความรู้สึกนึกคิดว่าตนเป็นคนไทย ไม่มีความรู้สึกแตกแยก ชาวมอญในอำเภอบ้านแหลม ตั้งบ้านเรือนอยู่ 2 แห่ง คือที่บ้านบางลำภู ตำบลบางครก และที่บ้านบางด้วน หรือคู้งคำหนัก ตำบลบางตะบูน ซึ่งอพยพมาเมื่อสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ตรงกับสมัยรัชกาลที่ 2

2. สหกรณ์ชวานาเกลือบ้านแหลม จำกัด

สหกรณ์ชวานาเกลือบ้านแหลม จำกัด ได้จดทะเบียนประเภทสหกรณ์การเกษตร เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2536 ที่ตั้งของสำนักงานสหกรณ์ เลขที่ 182/6 หมู่ 2 ต. บ้านแหลม อ. บ้านแหลม จ. เพชรบุรี วันสิ้นปีบัญชี คือ 31 มกราคม ของทุกปี

สมาชิกและกลุ่มสมาชิก ในรอบปีบัญชี 2553 สหกรณ์มีสมาชิกคงเหลือ ณ. 1 ม.ค. 2554 จำนวนสมาชิกเป็นชาย 132 ราย เป็นหญิง 34 ราย รวมสมาชิกทั้งสิ้น 166 ราย โดยแบ่งสมาชิกออกเป็นตำบลจำนวน 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ตำบลบ้านแหลม จำนวนสมาชิก	45	คน
2. ตำบลบางขุนไทร จำนวนสมาชิก	44	คน
3. ตำบลปากทะเล จำนวนสมาชิก	19	คน
4. ตำบลบางแก้วและตำบลแหลมผักเบี้ย จำนวนสมาชิก	58	คน
รวมสมาชิกทั้งหมด	166	คน

ทุนเรือนหุ้น ณ.วันที่ 1 มกราคม 2554 สหกรณ์ชวานาเกลือบ้านแหลมจำกัด มีสมาชิกถือหุ้นอยู่จำนวนทั้งสิ้น 275,337 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท รวมจำนวนเงินค่าหุ้นที่ชำระแล้ว มูลค่า 2,753,370 บาท

3. สภาพการผลิตเกลือทะเลและการตลาดเกลือทะเล

แหล่งผลิตเกลือทะเล ที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สมุทรปราการ ชลบุรี ปัตตานี ฉะเชิงเทรา จังหวัดที่มีพื้นที่การผลิตมากจังหวัดเพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร โดยเฉพาะจังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งผลิตเกลือที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ โดยมีพื้นที่ทำนาเกลือทั้งสิ้น 24,412 ไร่ มีผลผลิตเกลือทะเลถึงปีละประมาณ 300,000 เกวียน

3.1 วิธีการผลิตเกลือ ทะเล

การผลิตเกลือทะเลแบ่งขั้นตอนการผลิตใหญ่ ๆ ออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ การเตรียมพื้นที่นาและการทำนาเกลือ การเตรียมพื้นที่นาประกอบด้วย ปรับพื้นที่นาให้เรียบและแน่น แบ่งที่นาออกเป็นแปลง ๆ ละประมาณ 1 ไร่ ยกขอบแต่ละแปลงให้สูงเหมือนกัน ทำร่องระบายน้ำระหว่างแปลง แบ่งพื้นที่นาเกลือเป็น วั่งขังน้ำ นาแผ่น นาดอก และนาวาง ทำพื้นที่ให้มีระดับลดหลั่นลงตามลำดับ ดันน้ำทะเลเข้ามาเก็บไว้ในวั่งขังน้ำเพื่อให้ผงและโคลนตกตะกอน ระบายน้ำทะเลจากวั่งขังน้ำสู่นาแผ่นให้ระดับน้ำทะเลสูงประมาณ 5 เซนติเมตร เมื่อน้ำทะเลมีความถ่วงจำเพาะประมาณ

1.08 จึงระบายน้ำจากนาแม่สู่นาดอก เมื่อความถ่วงจำเพาะประมาณ 1.20 ก็ระบายเข้าสู่นาวาง ประมาณ 2 วันจากนั้น แคลเซียมคลอไรด์ก็เริ่มตกผลึกความเข้มข้นของน้ำก็จะเพิ่มขึ้นต้องระบายน้ำจากนาดอกเข้าไปเพิ่ม

ฤดูกาลผลิตเกลือทะเลจะเริ่มตั้งแต่ช่วงปลายฤดูฝนประมาณเดือนพฤศจิกายน จนถึงย่างเข้าฤดูฝน คือเดือนพฤษภาคม

การแบ่งพื้นที่ทำนาเกลือ กรณีเกษตรกรผู้ผลิตเกลือทะเล ใช้พื้นที่ทำนาเกลือประมาณ 40 ไร่ ลักษณะดินเป็นดินเหนียวเค็ม สามารถเก็บกักน้ำได้เป็นอย่างดี โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

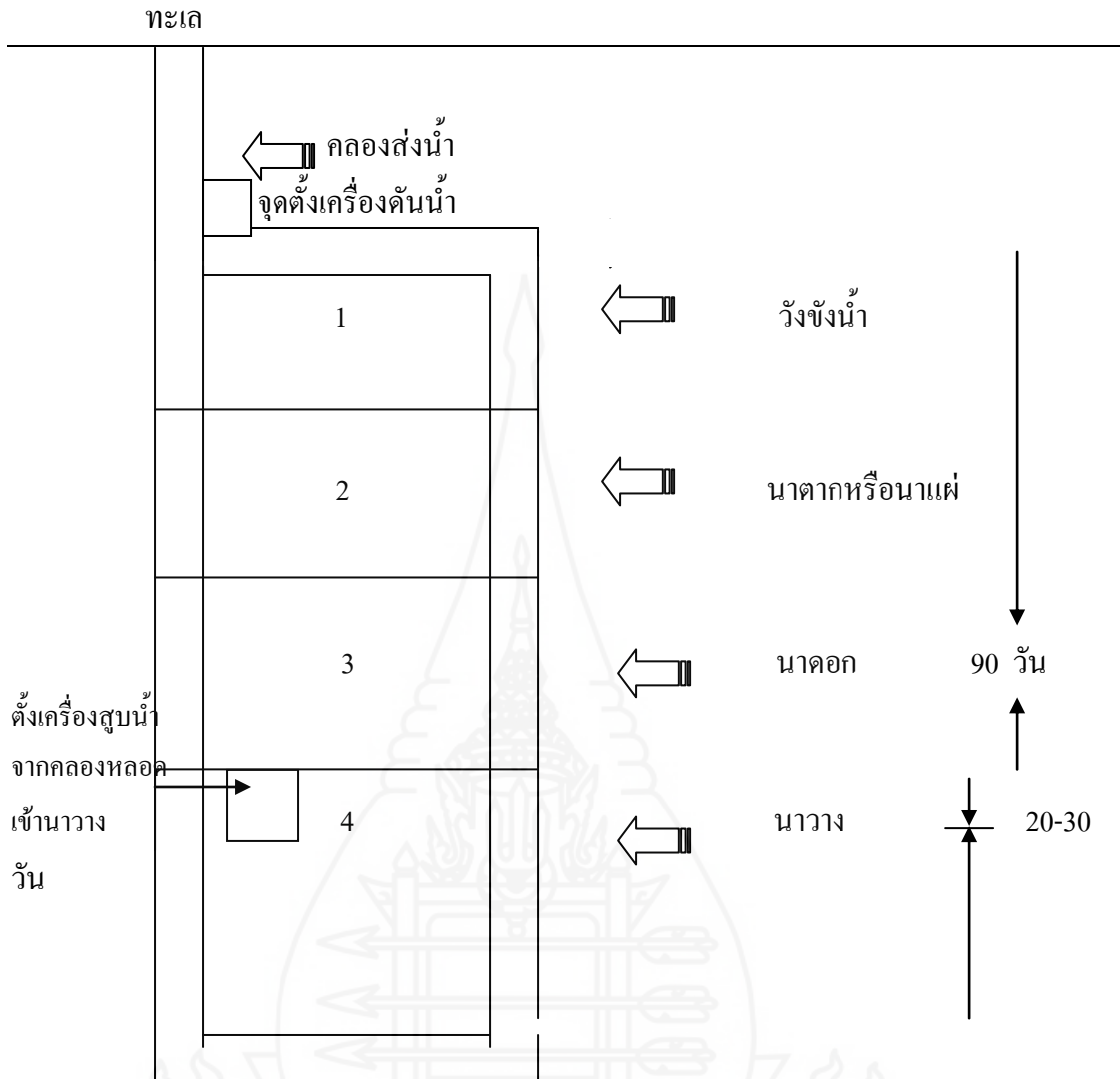
ส่วนที่ 1 เรียกว่า “วังขังน้ำ” มีเนื้อที่ประมาณ 5 ไร่ มีลักษณะเหมือนนาข้าวทั่วไปใช้เลี้ยงกุ้งเลี้ยงปลาเป็นผลพลอยได้ บ้างรายใช้รถบรรทุกน้ำไปขายแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งบริเวณจังหวัดใกล้เคียงอีกด้วย

ส่วนที่ 2 เรียกว่า “นาแม่” เนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ สูบน้ำหรือไอน้ำมาจากวังขังน้ำ ทำคันดินหรือคั่นนากันแบบนาข้าว เนื้อที่ทรงละประมาณ 1-2 ไร่ ใช้สำหรับตากน้ำทะเล

ส่วนที่ 3 เรียกว่า “นาดอก” มีเนื้อที่ประมาณ 15 ไร่ ใช้สำหรับรับน้ำที่คูดเข้ามาจากนาแม่อีกต่อหนึ่งเพื่อนำน้ำทะเลมีความเข้มข้นขึ้น

ส่วนที่ 4 เรียกว่า “นาวาง” ใช้เนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ โดยจะแบ่งพื้นที่ออกเป็นแปลง ๆ แปลงละ 1 ไร่ ใช้เป็นที่ให้น้ำทะเลตกผลึกเป็นเม็ดเกลือ

ภาพที่ 2.3 การแบ่งพื้นที่ทำนาเกลือ

ที่มา: สหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการตลาด

การตลาด หมายถึง กระบวนการทางสังคมและการจัดการ โดยที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้รับในสิ่งที่จำเป็นและต้องการจากการสร้างสรรค์ การเสนอให้และการแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีมูลค่ากับผู้อื่น (Kotler, 1991)

การตลาด หมายถึง ผลการดำเนินกิจการต่าง ๆ ทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ จากจุดเริ่มต้นของการผลิตสินค้าเกษตร จนกระทั่งสินค้าและบริการเหล่านั้นถึงมือผู้บริโภคคนสุดท้าย (Kohl and Downey ; 1972)

สรุปได้ว่าการตลาด หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่มือผู้บริโภค

3.3 ประโยชน์ของเกลือทะเล

เกลือเป็นอาหารธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ และสัตว์ มาตั้งแต่สมัยโบราณ จนถึงปัจจุบัน และตลอดไปในอนาคต มนุษย์ต้องการบริโภคเกลือประมาณ 5 - 10 กรัมต่อวัน เพื่อใช้ในการช่วยรักษาความสมดุลของน้ำในร่างกาย เพื่อให้เซลล์และเนื้อเยื่อต่างทำงานได้ตามปกติ คนไทยนอกจากจะบริโภคเกลือโดยตรงแล้วยังได้เกลือจากเครื่องปรุงรสต่าง เช่น น้ำปลา กะปิ ซีอิ๊ว เต้าเจี้ยว ปลาร้า เป็นต้น หรือจากอาหารหมัก ดอง เช่น ผักกาดดอง มะม่วงดอง ไข่เค็ม ปลาเค็ม หมักเค็ม ฯลฯ เกลือนอกจากจะใช้ปรุงรสอาหารและถนอมอาหารแล้ว ยังใช้ในการอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมด้วย

เกลือที่บริโภคกันทั่วไปมีแหล่งที่มาจากเกลือ 2 ประเภท คือ เกลือทะเล และเกลือสินเธาว์ เกลือทะเลมีแถบจังหวัดที่ติดชายทะเล เช่น จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ชลบุรี สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา และปัตตานี เป็นต้น ส่วนเกลือสินเธาว์มีมากแถบที่ราบสูงของประเทศ คือ แถบตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ สกลนคร นครราชสีมา มหาสารคาม อุรธานี และหนองคาย ประโยชน์ของเกลือทะเลคือ ใช้ประกอบอาหาร ถนอมอาหาร ป้องกันโรค คอพอกและ โรคเอื้อ

การตลาดเกลือทะเล ผลผลิตเกลือทะเลจากจังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่จะส่งขายไปทั่วประเทศ โดยมีโรงงานแปรรูปเกลือทะเลรับซื้อเกลือเม็ดจากชานาเกลือแล้วมาแปรรูปเป็นเกลืออนามัยบรรจุถุงตามขนาด 5 กรัม 10 กรัม 25 กรัม แล้วส่งขายไปทั่วประเทศ ส่วนทางจังหวัดสมุทรสาครจะมีนำมาวางจำหน่ายตามถนนเพชรเกษมเพื่อให้ผู้ที่สรรจรไปมาได้ซื้อไปรับประทานจะได้ราคาถูก

ภาพที่ 2.4 การค้าขายเกลือในจังหวัดสมุทรสงคราม
ที่มา: ประภัสสร เจริญยิ่ง

3.4 การกำหนดราคาเกลือทะเล ราคาเกลือจะถูกกำหนดโดยพ่อค้าคนกลาง และโรงโม่เกลือโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- ปริมาณผลผลิตเกลือจากฤดูกาลผลิตก่อน และปริมาณผลผลิตแต่ละปี
- ปริมาณการผลิตอาหารประเภทที่ต้องถนอมอาหารของแต่ละปี เช่น มะม่วง ปลาเค็ม ปลาหมึก เป็นต้น
- ราคาเกลือในต่างประเทศ

3.5 สภาพการตลาดเกลือทะเลของจังหวัดเพชรบุรี สภาพการตลาดเกลือทะเลของสมาชิกจะประกอบด้วย ช่วงเวลาในการตัดสินใจจำหน่ายเกลือทะเล ผู้กำหนดราคาเกลือทะเล ปริมาณเกลือทะเลที่จำหน่ายแต่ละครั้ง การได้รับเงินจากการจำหน่ายเกลือทะเล และการได้รับข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับราคาเกลือ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.6 ช่วงเวลาที่ตัดสินใจจำหน่ายเกลือทะเล

สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมส่วนใหญ่จะจำหน่ายเกลือทะเลเมื่อมีพ่อค้ามารับซื้อและตกลงราคากัน ได้คิดเป็นร้อยละ 65.81 และรอราคาเกลือจนเป็นที่พอใจคิดเป็นร้อยละ 21.36 และเมื่อพ่อค้าประจำต้องการอีกร้อยละ 12.82

ผู้กำหนดราคาเกลือจากการสำรวจความคิดเห็นพบว่า สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมมีความเห็นว่าราคาเกลือทะเลจะถูกกำหนดโดยพ่อค้าคนกลาง การจำหน่ายเกลือทะเลแต่ละครั้งของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่จะจำหน่ายครั้งละ 20 – 50 เกวียน การที่สมาชิกจำหน่ายเกลือแต่ละครั้งในปริมาณมากแสดงว่าสมาชิกเก็บเกลือเข้ายุ้งไว้เพื่อรอราคาเมื่อสิ้นฤดูกาลผลิตซึ่งจะได้ราคาดีและมีอำนาจในการต่อรองราคา

การได้รับเงินจากการจำหน่ายเกลือ สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมส่วนใหญ่จะได้รับเงินทันทีที่ส่งมอบผลผลิต ส่วนการได้รับข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับราคาเกลือ สมาชิกส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้านคิดเป็นร้อยละ 66 จากสหกรณ์คิดเป็นร้อยละ 25 ที่เหลือได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ จากพ่อค้ารับซื้อเกลือ อีกร้อยละ 9

จากการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการตลาดเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์พบว่า ช่วงเวลาที่สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ตัดสินใจจำหน่ายเกลือทะเลคือ เมื่อมีพ่อค้ามารับซื้อและตกลงราคากันได้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดราคาเกลือสมาชิกส่วนใหญ่มีความเห็นว่าพ่อค้าคนกลางมีอำนาจในการกำหนดราคาเกลือ ส่วนการจำหน่ายเกลือแต่ละครั้งของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมคือ 20 – 50 เกวียน สมาชิกส่วนใหญ่จะได้รับเงินทันทีที่จำหน่ายเกลือ ส่วนการได้รับข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับราคาเกลือ สมาชิกสหกรณ์จะได้รับจากเพื่อนบ้านและพ่อค้าเกลือและจากสหกรณ์

3.7 วิธีการตลาดเกลือทะเล

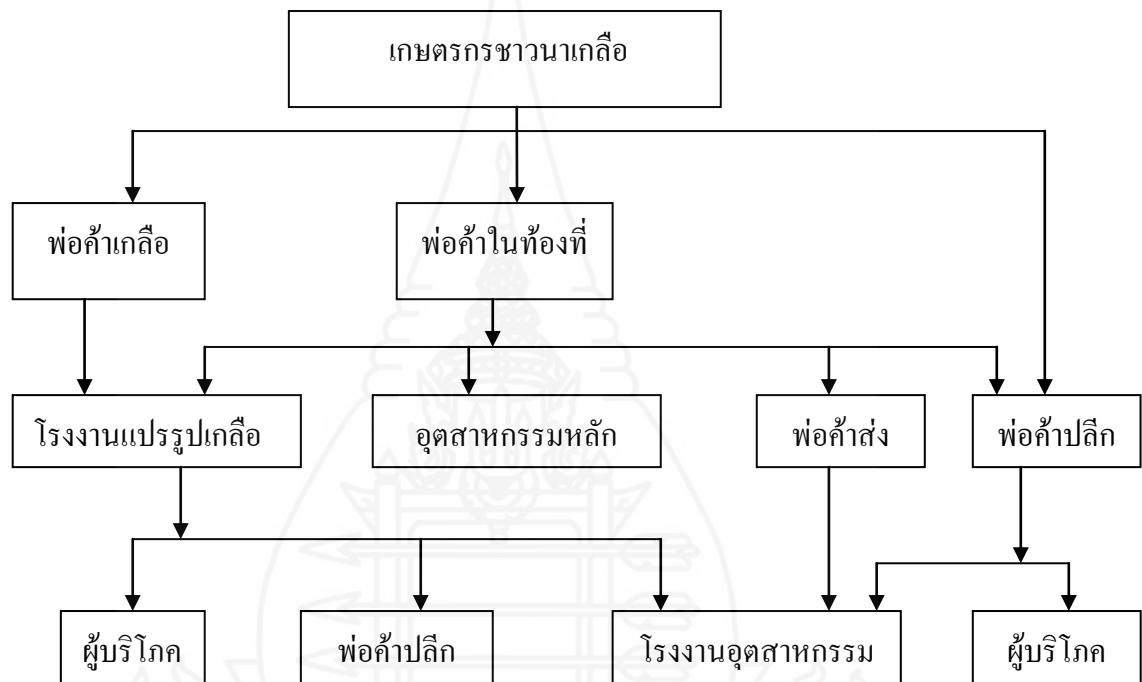
วิธีการตลาดเกลือทะเลจะแสดงให้เห็นว่าผลผลิตเกลือทะเลเคลื่อนย้ายจากแหล่งผลิตไปสู่มือผู้บริโภค ต้องผ่านขั้นตอนผ่านผู้ประกอบการค้าเกลือระดับต่าง ๆ จากการสำรวจวิธีการตลาดเกลือทะเลของจังหวัดเพชรบุรี รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

เกษตรกรชาวนาเกลือที่ประกอบอาชีพทำนาเกลือเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตได้แล้วจะนำเข้ายุ้ง จากนั้นก็จะจำหน่ายให้กับพ่อค้าเกลือที่มาติดต่อซื้อขายกันเป็นประจำ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีพ่อค้าเกลือจะมีรถบรรทุกสิบล้อมาขนเกลือเองโดยเกษตรกรไม่ต้องรับภาระค่าขนส่ง เมื่อซื้อขายเกลือแล้วพ่อค้าเกลือจะนำเกลือเข้าโรงงานเกลือเพื่อทำการแปรสภาพเป็นเกลือสะอาดทั้งเกลือเม็ดและเกลือป่นบรรจุถุงจำหน่ายตามขนาดต่าง ๆ แล้วส่งไปจำหน่ายทั่วประเทศ

พ่อค้าเกลือรายย่อยก็จะรับซื้อเกลือจากเกษตรกรชาวนาเกลือแล้วนำรถบรรทุกมาขนย้ายเกลือนำไปจำหน่ายโดยไม่มีการแปรรูปตามจังหวัดต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมในครัวเรือนขนาดเล็ก เช่น ปลาจ๋า ปลาเค็ม ปลาหมึกตากแห้ง ปลาหูช้าง กะปิ กุ้งแห้ง น้ำปลา ผัก ผลไม้ดอง โรงน้ำแข็ง ไอศกรีม แต่ปัจจุบันไม่ค่อยมีแล้วจะมีเฉพาะพ่อค้ารายใหญ่เช่น โรงงานโม้เกลือรับซื้อเกลือ

นำไปแปรรูปจำหน่ายแก่ผู้บริโภค หรือนำไปทำผลิตภัณฑ์ด้านความงาม เช่น สบู่เกลือก็มีในจังหวัดเพชรบุรี

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปวิธีการตลาดเกลือได้ดังนี้ เกษตรกรชาวนาเกลือส่วนใหญ่จะขายเกลือให้กับพ่อค้าคนกลางที่เป็นโรงโม่เกลือในท้องที่ จ. เพชรบุรี เพื่อนำเกลือไปแปรรูปจำหน่ายไปยังตัวแทนจำหน่ายทั่วประเทศ หรือพ่อค้าค้าส่งเกลือจะรับซื้อเกลือแล้วนำไปจำหน่ายกับพ่อค้าปลีกตามจังหวัดต่าง ๆ หรือ โรงงานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาหาร

ภาพที่ 2.5 วิธีการตลาดเกลือทะเลของจังหวัดเพชรบุรี

3.8 อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตเกลือทะเล

อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตเกลือทะเลที่จะกล่าวนี้ได้รวมอุปกรณ์สำหรับเก็บเกี่ยวผลผลิตและสถานที่เก็บรักษาผลผลิตด้วย

1. เครื่องยนต์สำหรับสูบน้ำ เกษตรกรแต่ละรายจำเป็นต้องมีเครื่องยนต์สำหรับสูบน้ำเข้านารายละ 1 เครื่อง สำหรับดูดน้ำจากกระตงหนึ่งไปยังอีกกระตงหนึ่ง อายุการใช้งานของเครื่องสูบน้ำแต่ละเครื่องก็จะประมาณ 10 ปี ในอดีตที่ผ่านมาเกษตรกรในจังหวัดสมุทรสงคราม สมุทรสาคร จะใช้กังหันลมในการขับเคลื่อนระหัดวิดน้ำเข้าซึ่งจะสามารถประหยัดต้นทุนในการผลิตได้มาก

ภาพที่ 2.6 เครื่องสูบน้ำสำหรับสูบน้ำเข้านา

ที่มา: ประภัสสร เจริญยิ่ง

2. กังหันลม จะใช้สำหรับดูดระเหยน้ำเข้านา โดยทั่วไปเกษตรกรจะมีระเหยน้ำรายละ 1 ราง สำหรับดึงน้ำจากลำคลองเข้านา อายุการใช้งานก็จะประมาณ 15 ปี กังหันลมสมัยโบราณนิยมใช้กันเป็นจำนวนมากแต่สมัยปัจจุบันไม่ค่อยนิยมใช้เนื่องจากต้องใช้เวลาในการทำงานสูงมาก ต้องรอกกระแสนลมพัดให้กังหันหมุนไม่ทันกับความต้องการของสมัยปัจจุบัน แต่ถ้านำมาใช้ใหม่จะมีประโยชน์กับเกษตรกรชาวนาเกลือมากเพราะสามารถลดต้นทุนการผลิตได้สูงมากเนื่องจากปัจจุบันนี้น้ำมันมีราคาค่อนข้างแพงมาก

ภาพที่ 2.7 กังหันลมสำหรับจุดระหัดวิดน้ำ

ที่มา: ประภัสสร เจริญยิ่ง

3. รถกลิ้งนา รถกลิ้งนามีเครื่องยนต์ 1 เครื่อง ล้อหน้าล้อหลังทำหน้าที่กลิ้งบดอัดหน้าดินให้แน่น เพื่อไม่ให้ ดินติดมากับเกลียวเวลานำเกลียวขึ้นจากนา จะมีพวงมาลัยบังคับทิศทาง โดยลูกกลิ้งล้อหลังจะทำหน้าที่เลี้ยวเปลี่ยนทิศทาง โดยในแต่ละกระทางต้องใช้การบดอัดจากรถกลิ้งนา ประมาณ 4 เที่ยวพร้อมกับทยอยปล่อยน้ำเค็มจากนาดอกที่มีความเข้มข้นเข้ามาในนาวงที่เราบดอัดเพื่อให้ดินแน่นและมีความเค็มเพียงพอและทำให้น้ำเค็มที่เราผันมาจากนาดอกมายังนาวงสามารถตกผลึกตามที่ต้องการ

ภาพที่ 2.8 รถกลิ้งนาสำหรับบดอัดหน้าดินในนาวง
ที่มา: ประภัสสร เจริญยิ่ง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมพื้นที่นาเกลือ และการเก็บเกี่ยวผลผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่จะซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ มาประกอบเครื่องมือ เหล่านี้ด้วยตัวเอง เครื่องมือที่ใช้มีดังนี้

4.1. รั้ว มีลักษณะคล้ายฟ้ใช้สำหรับตัดแต่งคันนาทั้ง 4 ด้านเพื่อให้น้ำเข้านาได้สะดวกและเก็บกักน้ำได้ดี

4.2. กระดานตะเลง หรือชวานาเกลือจังหวัดเพชรบุรี เรียกว่า รั้ว เป็นไม้กระดานยาว ประมาณ 2 เมตร ใช้ไม้รวกทำคันจับ 2 ข้าง ใช้คนลาก 2 คน ใช้สำหรับปรับพื้นที่นาที่เป็นหลุมเป็นบ่อให้ราบเรียบสม่ำเสมอ

4.3. รั้วชอย มีลักษณะคล้ายฟ้ตัดปูนแต่เล็กกว่ามีด้ามจับยาวทำด้วยอลูมิเนียมใช้สำหรับแซะเกลือออกจากนา กรณีเกลือมีความหนามากก็จำเป็นต้องใช้

ภาพที่ 2.9 รั้วชอยสำหรับชอยก้อนเกลือให้แตกเป็นเม็ด
ที่มา: ประภัสสร เจริญยิ่ง

4.4. รั้วชักแถว มีลักษณะเป็นไม้กระดานกว้าง 20 ซม. ยาวประมาณ 300 ซม. ใช้สำหรับชักแถว โดยลากเกลือให้มารวมกันเป็นแถว ใช้คนลาก 3 คน คนจับ 1 คน

4.5. คทาส้มเกลือ มีลักษณะเป็นแผ่นพลาสติกชนิดแข็ง ขนาดกว้าง 25 ซม. ยาว 50 ซม. มีด้ามไม้ไผ่ใช้สำหรับแบ่งเกลือที่ชักแถวออกเป็นกอง ให้เกลือมีรูปทรงคล้ายเจดีย์ เพื่อให้ให้น้ำตรอเงินเข้ายุ่ง

4.6. ผ้ายางปูพื้นนา มีลักษณะเป็นผ้ายางหนาพิเศษขนาดใหญ่สำหรับปูพื้นนาเกลือเพื่อป้องกันดินปนกับเกลือ

ภาพที่ 2.10 คทาชักแถว

ที่มา: ประภัสสร เจริญยิ่ง

4.7 ช้าง/ฉาง เป็นสถานที่สำหรับเก็บผลผลิตเกลือทะเล มีลักษณะเป็นโรงเรือน ฝาผนังกันด้วยฟากสับ (ไม้ไผ่นามาทำให้แผ่ออกแต่ยังคงติดกัน ส่วนวัสดุที่ใช้มุงหลังคามานิยมใช้กัน 2 ชนิด คือ กระเบื้องซึ่งจะคงทนแข็งแรงและสังกะสี การเลือกใช้วัสดุก็ตามแต่ทุนทรัพย์ของเกษตรกร เกษตรกรจำเป็นจะต้องเก็บผลผลิตไว้ในช้างระหว่างรอการจำหน่ายเพื่อป้องกันฝนและน้ำท่วมอันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผลผลิตได้ ช้าง/ฉาง ส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานเฉลี่ย 20 ปี (ภาพที่ 2.10)

ภาพที่ 2.11 ชุ้ง/ฉาง

ที่มา: ประภัสสร เจริญยิ่ง

3.9 ขั้นตอนการผลิต และการเก็บเกี่ยว

ขั้นตอนที่ 1 ดันน้ำจากทะเลเข้ามาเก็บไว้ในวังขังน้ำเพื่อให้ น้ำมีปริมาณมากพอ กับความต้องการ ในวังขังน้ำอาจมีการเลี้ยงหอย กุ้ง ปู เป็นอาชีพเสริมให้แก่เกษตรกรได้

ขั้นตอนที่ 2 คู่น้ำจากวังขังน้ำเข้ามายังนาแม่หรือนาดอก เพื่อให้ น้ำมีความเค็ม เข้มข้นขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อน้ำจากนาดอกมีความเข้มข้นเพียงพอแล้ว จะผันเข้ามายังนาดอก เพื่อให้ น้ำมีความเข้มข้นเพิ่มขึ้นอีก

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อน้ำมีความเข้มข้นเพียงพอแล้ว จะทยอยส่งน้ำเข้ามายังนาวางที่ ละเอียดพร้อมกับการบดอัดด้วยรถกลิ้งนา เพื่อให้พื้นนาแน่นและมีความเค็มเพียงพอ ประมาณ 3 – 4 ครั้ง เมื่อความเค็มของดินและน้ำเพียงพอแล้ว ก็จะสูบน้ำจากนาดอกเข้ามาเก็บกักไว้ โดยนา แต่ละแปลงจะมีพื้นที่ประมาณ 1 ไร่ จะรักษาระดับน้ำสูงประมาณ 10 – 15 ซม. เกลือจะค่อย ๆ ตก ผลึกเป็นแผ่นหนาประมาณ 2.5 – 3.5 ซม. ใช้เวลาประมาณ 20 – 30 วัน จะได้เกลือประมาณไร่ละ 20 เกวียน (1 เกวียน = 1,600 ก.ก.)

ขั้นตอนที่ 5 การรวมเกลือในนาเกลือ หลังจากที่ได้เกลือตกผลึกแล้ว จะระบายน้ำออก บ้าง เหลือไว้เพียงเพื่อสะดวกในการปฏิบัติงาน เพราะจะใช้น้ำเกลือส่วนที่เหลือล้างเกลือให้สะอาด

ด้วยชั้นหนึ่ง ก่อนรื้อเกลือ ไห่เกลือหรือแชะ ให้เกลือที่ตกผลึกแตกเป็นเม็ดโดยรวมกองไว้เป็นกอง ๆ ในน้ำเกลือ

ขั้นตอนที่ 6 การขนย้ายเกลือเข้าเก็บที่โกยรวมกองไว้ ก็จะขนเก็บเข้ายุ้งหรือฉางเกลือ หรือกองไว้ในที่สะดวกในการขนถ่ายขึ้นรถบรรทุก ถ้าจะจำหน่ายผลผลิตกับรัฐบาลก็ต้องนำเข้าเก็บไว้ในยุ้ง/ฉางให้มีคิวด อย่าให้ถูกฝนได้ การวัดปริมาณเกลือก็สามารถคำนวณได้โดยใช้ ความกว้าง ยาว สูง แล้วคำนวณหาพื้นที่ และหารด้วย 2 จะได้ปริมาณเกลือเป็นเกวียน

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทน

การวิจัย การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการผลิตจะทำการวิเคราะห์ต่อหน่วยพื้นที่การผลิต คือต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนเฉลี่ยต่อพื้นที่เพาะปลูก 1 ไร่ ภายในระยะเวลา 1 ปี ของการดำเนินการซึ่งจะทำให้ทราบถึงโอกาสและความน่าสนใจในการลงทุนของสมาชิกในการผลิตเกลือทะเลหรือเกลือสมุทรและใช้แนวคิดและทฤษฎีในเรื่องเกี่ยวกับประโยชน์เกลือทะเลต่อความจำเป็นของมนุษย์ ระบบตลาดสินค้าเกษตร วิถีตลาด นอกจากนี้ยังประกอบด้วยการศึกษาจากเอกสารอื่น ๆ ด้วย

4.1. ทฤษฎีต้นทุนที่เกี่ยวข้อง

นราทิพย์ ชุตินวงศ์ (2547: 238-239) ได้ให้ความหมายของต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ คือ การวิเคราะห์ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จะมีความแตกต่างจากการคิดต้นทุนทางบัญชี หรือต้นทุนทั่วไป กล่าวคือ ต้นทุนทางบัญชีนั้นจะสามารถวัดค่าใช้จ่ายที่เสียไปเป็นต้นทุนเพียงอย่างเดียวหรือเรียกได้ว่าเป็นต้นทุนที่เห็นแจ้งชัด (Explicit Cost) แต่สำหรับต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Cost) นั้นจะรวมไปถึงค่าใช้จ่ายที่เสียไปทั้งที่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้และวัดเป็นตัวเงินไม่ได้ นั่นก็คือต้นทุนที่เห็นแจ้งชัด (Explicit Cost) และต้นทุนไม่เห็นแจ้งชัด (Implicit Cost) ในทางเศรษฐศาสตร์นั้นจะเรียกต้นทุนที่มองไม่เห็นอีกอย่างหนึ่งว่า “ต้นทุนค่าเสียโอกาส” (Opportunity Cost) และเป็นต้นทุนอีกตัวที่ต้องมีการประเมิน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ประกอบด้วย ต้นทุนแจ้งชัดกับต้นทุนที่ไม่แจ้งชัดรวมกัน ต้นทุนทางบัญชีจะมีค่าน้อยกว่าต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ และมีผลต่อไปให้กำไรทางบัญชีมีค่าสูงกว่ากำไรทางเศรษฐศาสตร์

(1) ต้นทุนคงที่หมายถึง ต้นทุนการผลิตที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต ไม่ว่าจะผลิตมากน้อยเท่าไรก็ตาม ผู้ผลิตจะต้องเสียต้นทุนในปริมาณที่คงที่ เพราะเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัจจัยคงที่ในการผลิตที่ผู้ผลิตไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ได้ในช่วงระยะเวลาการผลิต เช่นที่ดิน อุปกรณ์ต่าง ๆ ต้นทุนคงที่ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ ต้นทุนที่

เป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสด ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตจะต้องจ่ายในรูปของเงินสดในจำนวนที่คงที่ เช่น ค่าเช่าที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน ส่วนต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดหมายถึง ค่าใช้จ่ายจำนวนคงที่ที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายออกไปจริงในรูปเงินสด หรือเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ประเมิน เช่น ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ ค่าใช้ที่ดินกรณีเป็นที่ดินของตนเอง แต่ประเมินตามอัตราค่าเช่าของที่ดินในท้องถิ่น

(2) ต้นทุนผันแปร หมายถึง ต้นทุนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต ต้นทุนผันแปรจึงเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ปัจจัยผันแปรในการผลิต ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่ผู้ผลิตสามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ได้ในช่วงระยะเวลาการผลิตหนึ่ง ๆ เช่น ค่าแรงงาน ประกอบการผลิต ค่าน้ำมัน ต้นทุนผันแปรยังแบ่งออกได้เป็นต้นทุนที่เป็นเงินสด และต้นทุนที่ไม่ใช่เงินสด ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดหมายถึง ต้นทุนผันแปรที่ผู้ผลิตจ่ายออกไปจริงเป็นเงินสด ส่วนต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดหมายถึง ต้นทุนผันแปรที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายออกไปจริงเป็นเงินสด เช่น ค่าปัจจัยต่างที่เป็นของผู้ผลิตเอง และผู้ผลิตต้องหามาและใช้ออกไปในรูปของสิ่งของ

ส่วนต้นทุนทั้งหมดหมายถึง ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดจากการผลิต ประกอบด้วยต้นทุนคงที่ทั้งหมดและต้นทุนผันแปรทั้งหมด การคำนวณหาต้นทุนการผลิตทั้งหมดนิยมคำนวณหาต้นทุนต่อไร่ ซึ่งหมายถึงต้นทุนการผลิตทั้งหมดที่เกิดจากการผลิตที่เกิดจากการผลิตที่คิดเฉลี่ยต่อเนื้อที่ 1 ไร่

4.2 ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งต้นทุนออกเป็นต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรมี

รายละเอียด ดังนี้

1. ต้นทุนคงที่ในการผลิตเกลือทะเล ประกอบด้วย

1.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับแรงงาน ได้แก่ ค่าจ้างแรงงานประจำ ค่าหัวหาบ มีรายละเอียด

ดังนี้

1.1.1 ค่าลูกจ้างประจำ เป็นค่าใช้จ่ายรายปี ลูกจ้างประจำต้องรับผิดชอบในการทำนาเกลือตั้งแต่เตรียมพื้นที่นา เดินน้ำ กลังนา ทำคันทนา ขุดร่องน้ำ รื้อเกลือ

1.1.2 ค่าหัวหาบ เป็นเงินที่จ่ายให้กับ แรงงานเงินเกลือเปรียบเสมือนทำสัญญาว่าจะต้องมาเงินเกลือให้ เพราะในฤดูทำนาเกลือผลผลิตมีจำนวนมาก เกิดการขาดแคลนแรงงานเงินเกลือ จึงต้องมีการจ่ายค่าหัวหาบไว้เพื่อให้แรงงานเงินเกลือมาเงินเป็นเงินให้เปล่า

1.2 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาถัง/ราง สิ้นทรัพย์ถาวรที่มีอายุการใช้งานมากกว่า 1 ปี จะคำนวณค่าเสื่อมราคาด้วยวิธีเส้นตรง ซึ่งมีสูตรการคำนวณ ดังนี้ โดยในการวิจัยครั้งนี้ สมมุติให้สินทรัพย์ถาวรใช้งานได้เกิน 1 ปี เมื่อใช้งานครบอายุการใช้งานแล้วเสื่อมสภาพไป

1.2.1 ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร อุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องสูบน้ำเข้านา รถกลิ้งนารวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมพื้นที่ และ เก็บเกี่ยวผลผลิต เหล่านี้เป็นสินทรัพย์ที่ต้องหาค่าเสื่อมราคา ซึ่งจะใช้ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง

1.2.2 ค่าใช้ที่ดินเป็นค่าเสียโอกาสในกรณีที่ใช้ที่ดินของตนเองทำนาเกลือ ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น โดยจะประเมินจากอัตราค่าเช่าที่ดินในท้องที่ เพราะหากไม่มีที่ดินของตนเองก็ต้องจ่ายในรูปค่าเช่า

1.2.3 ค่าภาษีที่ดิน ผู้มีที่ดินเป็นของตนเอง จะต้องเสียภาษีที่ดินเป็นประจำทุกปี

2. ต้นทุนผันแปรในการผลิตเกลือทะเล ประกอบด้วย

2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมพื้นที่ เป็นค่าแรงงานในการแต่งคันนา ขุดล่องน้ำ ปรับพื้นที่นา มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ค่าแรงงานแต่งคันนา ขุดล่องน้ำ เป็นค่าจ้างแรงงานในการซ่อมแซมคันนาให้แข็งแรง พร้อมทั้งจะเก็บกักน้ำเพื่อทำนาเกลือ จะทำในช่วงก่อนฤดูทำนาเกลือเล็กน้อย

2.1.2 ค่าแรงงานปรับพื้นที่ เป็นค่าแรงงานในการปรับพื้นที่นาเกลือให้เรียบสม่ำเสมอ โดยทำให้ด้านที่หน้าออกให้ลาดกว่าบริเวณอื่น เพื่อสะดวกในการถ่ายน้ำออกจากนา

2.1.3 ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว คือค่าจ้างแรงงานในการไถ่เกลือ ขึ้นเกลือ และหาบเกลือ

2.1.4 ค่าไถ่เกลือ เมื่อเกลือตกผลึกจนได้ความหนาตามต้องการแล้ว ต้องรื้อเกลือหรือไถ่เกลือให้แตกออกจากกัน โดยใช้อุปกรณ์ รั้วชอย วัชชกแถว และคทาสูมเกลือ เพื่อแยกเกลือออกแล้วกองไว้เป็นรูปคล้ายเจดีย์

2.1.5 ค่าหาบเกลือ หลังจากที่ยกเกลือไว้เป็นกองแล้วต้องจ้างแรงงานหาบเกลือแล้วนำมาเก็บไว้ในยุ้งฉาง โดยคิดค่าตอบแทนตามปริมาณเกลือที่ได้แล้วคนหาบเกลือก็จะนำมาแบ่งกัน

2.1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตเกลือทะเล ประกอบด้วย น้ำมันที่ใช้เติมเครื่องสูบน้ำ เครื่องดันน้ำ และเติมรถกลิ้งนารวมทั้งน้ำมันเครื่อง จารบี ที่ใช้บำรุงรักษาเครื่องยนต์ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน

2.1.7 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ได้แก่ค่าซ่อมบำรุง ค่าเลี้ยงดู ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) ค่าซ่อมบำรุงเป็นค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมเครื่องจักรอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ทำนาเกลือ รวมทั้งจัดซื้ออุปกรณ์ในการบำรุงรักษาเครื่องจักรให้คงอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานต่อไป

(2) ค่าเลี้ยงดู เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารและเครื่องดื่มให้กับแรงงานที่มาขึ้นเกลือหรือหาบเกลือเพื่อเป็นสินน้ำใจ

(3) ค่าเสียโอกาสในเงินลงทุน เป็นค่าเสียโอกาสของเงินที่นำมาใช้ในการทำนาเกลือ ไม่ได้ทำประโยชน์อย่างอื่น โดยคิดจากต้นทุนทั้งหมดที่เป็นเงินสดคูณด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ในเดือนมีนาคมปี 2554 ร้อยละ 0.75 (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2554) คิดระยะเวลาการผลิต 1 รอบเท่ากับ 1 ปี เป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช้เงินสด

4.3 แนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทน

1. อุกฤษณ์ พงษ์วานิชอนันต์ (2552:27) ได้ให้ความหมาย ผลประโยชน์หรือผลตอบแทน (Benefits) ของการลงทุนหมายถึง มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ผลิตได้จากการลงทุน ประกอบด้วย ผลตอบแทนทางตรง ผลตอบแทนทางอ้อมและผลตอบแทนที่ไม่มีตัวตน

- ผลตอบแทนทางตรง (Direct Benefits) คือ ผลผลิตสุทธิของการลงทุน ซึ่งหมายถึงมูลค่าของสินค้า และบริการที่ผลิตได้โดยตรงจากการลงทุน นอกจากนี้ยังหมายถึงการประหยัดและการลดค่าใช้จ่ายจากที่เคยมีอยู่เดิม

- ผลตอบแทนทางอ้อม (Indirect Benefits) คือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ ที่นอกเหนือจากผลประโยชน์ตอบแทนทางตรง นอกจากนี้ยังรวมถึงผลประโยชน์ตอบแทนด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น โครงการนั้นอาจกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม ก่อให้เกิดการขยายตัวของการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่โครงการตั้งอยู่ เป็นต้น

- ผลตอบแทนที่ไม่มีตัวตน (Intangible Benefits) คือผลตอบแทนที่ไม่สามารถประเมินมูลค่าเป็นตัวเงินได้ เช่น การลงทุนนั้นอาจมีส่วนช่วยในการยกระดับคุณภาพชีวิตและการกระจายรายได้ให้มีความยุติธรรมมากขึ้น เป็นต้น

ในการคิดหาผลตอบแทนในการผลิต อาจแสดงในรูปของผลตอบแทนสุทธิ หรือรายได้สุทธิ (Net Return or Net Income) และ กำไร (Profit)

รายได้ทั้งหมด หมายถึง รายได้ที่ได้รับจากการขายผลผลิต

รายได้สุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนผันแปร

= ราคาของผลผลิต* จำนวนผลผลิต - ต้นทุนผันแปร

กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนทั้งหมดในการผลิต

5. เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ทบทวนวรรณกรรมมีดังนี้

กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการผลิตและการตลาดเกลือของประเทศไทย เพื่อศึกษาสภาพการผลิตและการตลาด ปริมาณและความต้องการใช้เกลือของประเทศไทย รวมทั้งปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนาการผลิตและการตลาดให้มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่าเกลือทะเลและเกลือสินเธาว์มีผลผลิตแยกออกเป็นเกลือเม็ดและเกลือป่นเกษตรกรได้รับผลตอบแทนจากการผลิตเกลือทะเลและเกลือสินเธาว์ใกล้เคียงกันคือ 184.43 บาท และ 169.42 บาท ตามลำดับ แต่ต้นทุนและปริมาณผลผลิตต่างกัน เกลือทะเลได้ผลผลิตไร่ละ 9.81 ตัน ต้นทุน 555.16 บาท ส่วนเกลือสินเธาว์ได้ผลผลิตไร่ละ 71.98 บาท ต้นทุน 184.40 บาท โรงงานเกลือป่นมีต้นทุนการผลิตตันละ 1,267 บาท ส่วนผู้ผลิตเกลือสินเธาว์โดยวิธีต้มมีต้นทุนตันละ 800.87 บาท เนื่องจากเกลือทะเลมีต้นทุนการผลิตที่สูง ราคาเกลือทะเลทั้งเกลือเม็ดและเกลือป่นก็สูงทำให้เกลือทะเลสูญเสียตลาดในอุตสาหกรรมเคมีให้กับเกลือสินเธาว์ คงเหลือแต่ในอุตสาหกรรมอาหารเท่านั้น แต่การผลิตเกลือสินเธาว์ ก็ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ส่วนปัญหาที่คล้ายคลึงกันของเกลือสินเธาว์และเกลือทะเลก็คือ ความไม่แน่นอนของผลผลิต ความไม่มีเสถียรภาพของราคา ปัญหาต้นทุนการผลิต ปัญหาการส่งออก เป็นต้น แนวทางแก้ปัญหา ก็คือ หาตลาดต่างประเทศ ควบคุมการผลิตโดยเฉพาะเกลือสินเธาว์ ให้ความช่วยเหลือชาวนาเกลือ ในการปรับปรุงคุณภาพเกลือทะเล แก้ปัญหาหน่วยวัด เพื่อให้แข่งขันอยู่ได้ แม้ว่าต้นทุนค่าเสียโอกาสของที่ดินจะสูงแต่ก็เป็นผลผลิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานการใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม มีศักยภาพการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเป็นในอุตสาหกรรมอาหาร การบริโภค จึงควรสงวนไว้ในระดับหนึ่ง

ชาญชัย นิमितมงคล (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาท สหกรณ์กับตลาดเกลือทะเลจากการศึกษาพบว่าปริมาณผลผลิตเกลือทะเลมีประมาณปีละ 7.4 แสนตัน การตลาดเกลือทะเลต้องใช้พ่อค้าคนกลางเป็นผู้กระจายสินค้าไปยังผู้บริโภคและผู้ใช้อุตสาหกรรมต่าง ๆ เนื่องจากเกลือทะเลและเกลือสินเธาว์เป็นสินค้าที่ทดแทนกันได้ ทำให้เกลือทะเลต้องสูญเสียตลาดส่วนหนึ่งคือตลาดอุตสาหกรรม จึงมีแนวโน้มว่าเกลือทะเลจะถูกแย่งตลาดและส่งผลกระทบต่อเกษตรกรชาวนาเกลือคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรได้สนับสนุนงบประมาณให้สหกรณ์เข้าแทรกแซงตลาดเกลือทะเลแต่ก็เป็นปัญหาระยะสั้นเกษตรกรยังเป็นปัญหาด้านความไม่แน่นอนของปริมาณผลผลิตความไม่มีเสถียรภาพด้านราคา ปัญหาแรงงาน ต้นทุนการผลิต การแข่งขันกับเกลือสินเธาว์ รัฐบาลควรหาตลาดต่างประเทศรองรับผลผลิตเกลือทะเล และควรสนับสนุนให้

สหกรณ์สามารถบริหารจัดการเพื่อทำหน้าที่ด้านการตลาดเกลืออานวยประโยชน์แก่เกษตรกรสมาชิก

สมมาตร ยิ่งยวด (2542:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเศรษฐกิจ การผลิต การตลาดเกลือทะเล จังหวัดสมุทรสาคร ปี 2540/41 พบว่าเกษตรกรมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ 5,851.09 บาท เป็นต้นทุนทั้งหมดต่อเอวียน 870.70 บาท เมื่อวิเคราะห์รายได้และผลตอบแทนพบว่า เกษตรกรมีรายได้ไร่ละ 4,670.80 บาท ต้นทุนที่เป็นเงินสดไร่ละ 3,430.44 บาท ดังนั้นจึงมีกำไรเหนือต้นทุนเป็นเงินสดไร่ละ 1,240.36 บาท เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตผ่านพ่อค้าระดับต่าง ๆ คือ พ่อค้าท้องถิ่น พ่อค้าท้องถิ่น โรงงานเกลือ ปั่น พ่อค้าขายส่งต่างจังหวัด พ่อค้าปลีก จนถึงผู้บริโภคและผู้ใช้ในอุตสาหกรรม โดยจำหน่ายในรูปแบบของเกลือเม็ดหรือเกลือป่น ปัญหาด้านการผลิตคือ ความไม่แน่นอนของปริมาณ คุณภาพเกลือ ต้นทุนสูง ปัญหาด้านการตลาด ราคาเกลือขาดเสถียรภาพ เกษตรกรขาดอำนาจต่อรอง การถูกแย่งตลาดจากเกลือชนิดอื่น ๆ รัฐควรมีหน่วยงานรับผิดชอบเกลือทะเลโดยตรงในการกำหนดแผน วางนโยบายนำเทคโนโลยีมาปรับปรุงการผลิต มีหน่วยงานรัฐมาดูแลค่าเช่าที่ดินที่เป็นธรรม รัฐควรสนับสนุนสหกรณ์เกลือ ด้านเงินทุนและการตลาด จัดทำแผนส่งเสริมการขายตลาดให้ชัดเจนเผยแพร่ข้อมูลให้แก่เกษตรกรได้รับทราบ

อุกฤษณ์ พงษ์วานิชอนันต์ (2552:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตอ้อยโรงงาน ตำบลคอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน เฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกรรายใหญ่มีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ย 3,527 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่รวมเฉลี่ย 1,147 บาทต่อไร่และต้นทุนรวมต่อไร่เฉลี่ย 4,674 บาทต่อไร่ ต้นทุนการปลูกอ้อยเฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกรรายเล็กมีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ย 4,625 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่รวมเฉลี่ย 477 บาทต่อไร่ และต้นทุนรวมต่อไร่เฉลี่ย 5,003 บาทต่อไร่ โดยเกษตรกรรายเล็กมีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ยมากกว่าเกษตรกรรายใหญ่ เนื่องจากค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน และค่าขนส่งมีอัตราสูง แต่เกษตรกรรายใหญ่จะมีต้นทุนคงที่มากกว่าเกษตรกรรายเล็ก เนื่องจากมีค่าเสื่อมราคาเครื่องมือ และเครื่องจักรในอัตราที่สูงกว่าเกษตรกรรายใหญ่มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 6,203 บาทต่อไร่ เกษตรกรรายเล็กมีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 5,714 บาท ทั้งนี้จากการศึกษาการผลิตอ้อยโรงงานของเกษตรกรพบว่าเกษตรกรรายใหญ่มีกำไรเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 1,529 บาท และเกษตรกรรายเล็กมีกำไรเฉลี่ยเท่ากับ 611 บาท ต่อไร่

กล้าณรงค์ ศรีรอด (2521:บทคัดย่อ) เรื่องเกลือคุณสมบัติและการใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร สรุปได้ว่า เกลือมีแหล่งที่มาต่างกัน จึงมีสารเจือปนต่างกัน ได้แก่ เกลือสมุทร เกลือสินเธาว์ เกลือมีคุณสมบัติละลายน้ำได้ประมาณ 26.395 % ความเร็วในการละลายขึ้นอยู่กับลักษณะของผลึกเกลือ อุณหภูมิ ปัจจัยที่มีผลต่อการแทรกซึมของอาหารคือ ชนิดของอาหาร อุณหภูมิ เวลา ปริมาตร และความเข้มข้นของน้ำเกลือที่ใช้กับอาหาร เกลือมีความสามารถในการป้องกันการบูดเสียของอาหาร

ได้ และได้ใช้ในอุตสาหกรรมมาเป็นเวลานาน เพราะเกลือเป็นตัวลดความชื้นของอาหารลง และในสารละลายเกลือมีการ Dehydration ของเซลล์เกิดขึ้นอันเนื่องจาก Osmotic pressure เป็นเหตุให้เซลล์ของจุลินทรีย์เกิดการเสียน้ำอย่างแรง และหยุดการเจริญเติบโต การใช้เกลือในอุตสาหกรรมอาหารเป็นการเพิ่มรสเค็มให้อาหารใช้ในการทำอาหารหมักดอง ใช้ในอุตสาหกรรมเนื้อสัตว์ ในอุตสาหกรรมผักและผลไม้ ในอุตสาหกรรมห้องเย็น

อัมพวัน พัทธณี (2527:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระบบการตลาดและราคาเกลือในประเทศไทยพบว่า เกลือที่ผลิตได้ในประเทศไทยมี 2 ชนิดคือ เกลือทะเลและเกลือสินเธาว์ เกลือที่บดบาททางการตลาดคือเกลือทะเล เพราะการผลิตแต่ละปีมีจำนวนมาก นอกจากนี้ยังผลิตได้ต้นทุนต่ำและอยู่ใกล้ตลาด จากการศึกษาโครงสร้างการผลิตและการกำหนดราคาเกลือพบว่า เกลือจะผลิตได้เฉพาะฤดูแล้ง แต่มีการใช้ตลอดปี ทำให้ราคาเกลือมีแนวโน้มลดต่ำลงในช่วงต้นฤดูกาลผลิต เกลือที่ผลิตได้จะรวบรวมมายังพ่อค้าคนกลางและโรงโม่เกลือในกรุงเทพฯ เพื่อส่งต่อไปยังโรงงานอุตสาหกรรม ผู้บริโภคและตลาดต่างประเทศ ในปี 2526 ผู้ผลิตและพ่อค้าเกลือทะเลได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าผู้ผลิตและพ่อค้าเกลือสินเธาว์ จากการศึกษาพบว่า ระบบตลาดที่เป็นอยู่ค่อนข้างมีระบบการจัดการ และการกระจายผลประโยชน์ที่ดีพอสมควร

นราทิพย์ ชุตินวงศ์ (2547: 238-239) ได้ให้ความหมายของต้นทุนในทางเศรษฐศาสตร์คือการวิเคราะห์ต้นทุนในทางเศรษฐศาสตร์จะมีความแตกต่างจากการคิดต้นทุนในทางบัญชี หรือต้นทุน ทั่วไป กล่าวคือ ต้นทุนทางบัญชีนั้นจะสามารถวัดค่าใช้จ่ายที่เสียไปเป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียวหรือเรียก ได้ว่าเป็นต้นทุนที่เห็นแจ้งชัด (Explicit Cost) แต่สำหรับต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Cost) นั้นจะรวมไปถึงค่าใช้จ่ายที่เสียไปทั้งที่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ และวัดเป็นตัวเงินไม่ได้ นั่นก็คือต้นทุนที่ เห็นแจ้งชัด (Explicit Cost) และต้นทุนไม่แจ้งชัด (Implicit Cost) ในทางเศรษฐศาสตร์นั้นจะเรียก ต้นทุนที่มองไม่เห็นอีกอย่างหนึ่งว่า “ต้นทุนค่าเสียโอกาส” (Opportunity Cost) และเป็นต้นทุนอีกตัว หนึ่งที่ต้องมีการประเมิน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วยต้นทุนแจ้งชัดกับ ต้นทุนไม่แจ้งชัดรวมกัน ต้นทุนทางบัญชีจะมีค่าน้อยกว่าต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ และมีผลต่อไปให้ กำไรทางบัญชีมีค่าสูงกว่ากำไรทางเศรษฐศาสตร์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสัมภาษณ์จากสมาชิก และข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้จากรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ ค่าเฉลี่ยราคาเกลือทะเลจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัด และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้จากการสังเกตและสอบถามอย่างไม่เป็นทางการจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด ทั้งหมดจำนวน 166 รายซึ่งประกอบด้วยสมาชิกตำบลต่าง ๆ ของอำเภอบ้านแหลม ดังนี้

(1) ตำบลบ้านแหลม จำนวนสมาชิก	45	คน
(2) ตำบลบางขุนไทร จำนวนสมาชิก	44	คน
(3) ตำบลปากทะเล จำนวนสมาชิก	19	คน
(4) ตำบลบางแก้วและตำบลแหลมผักเบี้ย จำนวนสมาชิก	58	คน
รวมสมาชิกทั้งหมด	166	คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิก จำนวน 117 คน ซึ่งประกอบด้วย เกษตรกรรายใหญ่ และเกษตรกรรายเล็กปะปนกันครบทุกตำบลของอำเภอบ้านแหลม โดยแบ่งเป็น 5 ตำบล เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้จากการใช้สูตร Taro yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

$$n = \frac{166}{1 + 166(0.5)^2}$$

$$n = 117$$

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรรายใหญ่ เป็นกลุ่มที่ทำนาเกลือจำนวนมาก ตั้งแต่ 50 ไร่ ขึ้นไปและใช้แรงงานโดยจ้างลูกจ้างประจำทั้งหมดไม่มีการใช้แรงงานจากสมาชิกในครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรรายเล็ก เป็นกลุ่มที่ทำนาเกลือน้อยกว่า 50 ไร่ และใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ จะจ้างแรงงานจากภายนอกบ้างเล็กน้อย การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการอย่างง่าย โดยคัดเลือกสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง โดยการจับสลากคัดเลือกให้ได้สมาชิกแต่ละตำบลตามสัดส่วนเท่ากัน ปรากฏดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ตำบลตัวอย่าง	จำนวนสมาชิกทั้งหมด	จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง
ตำบลบ้านแหลม	45	32
ตำบลบางขุนไทร	44	31
ตำบลปากทะเล	19	13
ตำบลบางแก้วและตำบลแหลมผักเบี้ย	58	41
รวม	166	117

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของสมาชิก ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายในการผลิตเกลือทะเล และตอนที่ 3 สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลด้านการตลาดเกลือทะเล โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือ ดังนี้

(1) แบบสอบถามส่วนที่ 1 สภาพทั่วไป

(1.1) อายุ

- (1.2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน/สภาพแรงงานในครัวเรือน
- (1.3) การถือครองที่ดินของครัวเรือน
- (2) แบบสอบถามส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการผลิตเกลือทะเล (ปี 2552/53)
 - (2.1) เป็นการวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายในการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรชาวนาเกลือบ้านแหลมจำกัด อ. บ้านแหลม จ. เพชรบุรี โดยนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างสมาชิกที่ผลิตตั้งแต่ 50 ไร่ขึ้นไป และรายที่ผลิตต่ำกว่า 50 ไร่ลงมา
- (3) แบบสอบถามส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาดเกลือทะเล (ปี 2552/53)
 - (3.1) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการตลาดเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมจำกัด อ. บ้านแหลม จ. เพชรบุรี

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัยและการทดสอบเครื่องมือ

1. ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ และใช้การสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการทำนาเกลือจากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ที่ทำนาเกลือเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ความเข้าใจ และ การใช้ภาษา เพื่อให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น
4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
5. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย
6. เครื่องมือได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.921 ด้วยวิธีใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย ในส่วนข้อมูลปฐมภูมิได้ทำการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มตัวอย่างจากแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นส่วนข้อมูลทุติยภูมิได้จากรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ และข้อมูลต้นทุนและรายได้เฉลี่ยต่อไร่จากสำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำหรับขั้นตอนในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิผู้วิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

1. หลังจากทำแบบสัมภาษณ์ และทำการทดลองใช้แล้ว จึงได้ทำสำเนาเพิ่มอีก 117 ชุด
2. นำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ทำการแนะนำและรอรับคืน

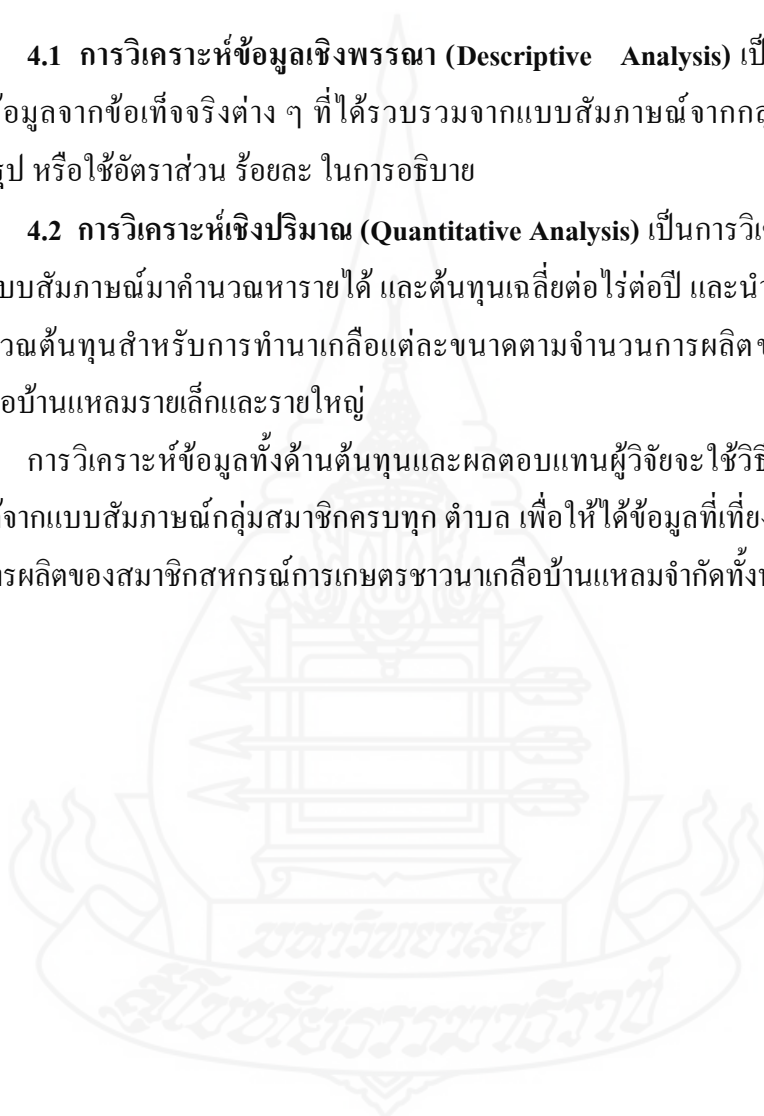
3. ผู้วิจัยได้แบบสัมภาษณ์กึ่งกึ่งคืนมา 117 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยรวบรวมข้อมูลจากข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมจากแบบสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง โดยการบรรยายสรุป หรือใช้อัตราส่วน ร้อยละ ในการอธิบาย

4.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาคำนวณหารายได้ และต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี และนำต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ที่ได้มาคำนวณต้นทุนสำหรับการทำนาเกลือแต่ละขนาดตามจำนวนการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ ชวนาเกลือบ้านแหลมรายเล็กและรายใหญ่

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งด้านต้นทุนและผลตอบแทนผู้วิจัยจะใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์กลุ่มสมาชิกครบทุก ตำบล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและครอบคลุมทั้งพื้นที่การผลิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรชวนาเกลือบ้านแหลมจำกัดทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนการผลิตจะพิจารณาจากต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร โดยวิเคราะห์ทั้งต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด ซึ่งคำนวณจากการใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ที่ได้สำรวจจากสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด ปีการผลิต 52/53 ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาในเรื่องของต้นทุนและผลตอบแทน กรณีที่มีการจ้างทั้งหมด กับ ที่ทำการผลิตเองโดยใช้แรงงานภายในครอบครัวแยกเป็นเกษตรกรรายเล็ก รายใหญ่ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยเป็นต้นทุนการผลิตของสมาชิกสหกรณ์เพื่อเป็นต้นแบบการศึกษาให้กับผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพทำนาเกลือรายใหม่ ๆ ต่อไป

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การคำนวณหาต้นทุนและผลตอบแทนของการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี มาวิเคราะห์ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

- 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด
- 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของการผลิตเกลือ วิถีตลาดเกลือทะเล ขนาดพื้นที่การผลิต
- 3 ศึกษาข้อมูลต้นทุนและรายได้จากการทำนาเกลือ
- 4 เสนอปัญหาและข้อเสนอแนะในการทำนาเกลือ ของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรทำนาเกลือ ซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมจำกัด อ. บ้านแหลม จ. เพชรบุรี โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง ร้อยละ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก

n = 117		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ น้อยกว่า 30 ปี	1	0.85
31 – 40 ปี	15	12.82
41 – 50 ปี	57	48.71
มากกว่า 50 ปี	44	37.60
2. สมาชิกในครัวเรือน		
1 – 3 คน	69	58.97
4 – 6 คน	27	23.07
มากกว่า 6 คน	21	17.94
3. แรงงานในครัวเรือนที่ทำนาเกลือ		
1 คน	69	58.97
2 คน	32	27.35
3 คน	14	11.96
4 คน	2	1.70
4. มีอาชีพอื่นนอกจากทำนาเกลือ		
มี	16	13.67
ไม่มี	101	86.33
5. ประสบการณ์ในการทำนาเกลือ		
1 – 10 ปี	16	13.67
11 – 20 ปี	23	19.65
21 - 30 ปี	35	29.91
มากกว่า 30 ปี	43	36.75
6. พื้นที่ที่ใช้ในการทำนาเกลือ		
ที่ดินตนเอง	35	29.91
ที่ดินเช่า	27	23.09
ที่ดินตนเองและที่ดินเช่า	55	47

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 117		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
7. ชนิดของเกลือที่ผลิต		
เกลือคุณภาพสูง	12	10.25
เกลือคุณภาพปานกลาง	105	89.75
เกลือคุณภาพต่ำ	-	-
8. แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการทำนาเกลือ		
เงินทุนตนเอง	38	32.47
เงินกู้ยืม	16	13.67
เงินทุนตนเองและกู้ยืม	63	53.84

1. อายุ จากการวิจัย พบว่าอายุปัจจุบันของสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.85 อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.81 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.71 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.60

2. สมาชิกในครัวเรือน จากการวิจัย พบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง มีสมาชิกในครัวเรือน 1-3 คน จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.97 มีสมาชิกในครัวเรือน 4 - 6 คน จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.07 มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 6 คน จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.94

3. แรงงานในครัวเรือนที่ทำนาเกลือ จากการวิจัยพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง มีแรงงานที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน 1 คน จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.71 แรงงานที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน 2 คน จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.79 แรงงานที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน 3 คน จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.38 และแรงงานที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน 4 คน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.13

4. อาชีพอื่นนอกจากการทำนาเกลือ จากการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่าง ที่มีอาชีพเสริม หรือแหล่งรายได้อื่นมีจำนวน 16 ราย คิดเป็น ร้อยละ 13.67 และไม่มีอาชีพเสริม หรือแหล่งรายได้ อื่นมีจำนวน 101 ราย คิดเป็น ร้อยละ 86.32

5. ประสบการณ์ในการทำนาเกลือ จากการวิจัยพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง มีประสบการณ์ในการทำนาเกลือ 1-10 ปี จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.67 มีประสบการณ์การทำนาเกลือ 11-20 ปี จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.65 มีประสบการณ์ในการทำนาเกลือ 21-30

ปี จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.91 และมีประสบการณ์ในการการทำนาเกลือ มากกว่า 30 ปี จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.75

6. พื้นที่ที่ใช้ในการทำนาเกลือ จากการวิจัยพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง ทำนาเกลือโดยใช้ที่ดินของตนเองทั้งหมดจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.47 ที่ดินเช่าจำนวน 27 รายคิดเป็นร้อยละ 23.09 ที่ตนเองและที่เช่า จำนวน 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 47

7. ชนิดของเกลือที่ผลิต จากการวิจัยพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง ผลิตเกลือคุณภาพสูง จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.25 เกลือคุณภาพปานกลาง จำนวน 105 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.75

8. แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการทำนาเกลือจากการวิจัยพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง ใช้เงินทุนจากตนเอง จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.47 ใช้เงินทุนจากการกู้ยืม จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.67 และใช้เงินทุนตนเองและจากการกู้ยืม 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.84

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการผลิตเกลือและวิถีตลาดเกลือทะเล ขนาดพื้นที่การผลิต

ขอโดยนำเสนอในรูปแบบตาราง ร้อยละ ปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของการผลิตเกลือทะเลและวิถีการตลาดเกลือทะเล

n=117		
วิธีการผลิตเกลือทะเลและขั้นตอนการผลิตและการตลาด	จำนวน	ร้อยละ
1. การเตรียมพื้นที่การผลิตเกลือทะเล		
ใช้ฝ้ายางรองพื้นนาเพื่อผลิตเกลืออนามัย	5	4.27
บดอัดหน้าดินให้แน่น โดยไม่ใช้ฝ้ายางรองพื้น	112	95.73
2. การขายผลผลิตเกลือทะเล		
รอจนกว่าราคาเกลือจะสูงจนพอใจ	25	21.36
จะขายเมื่อพ่อค้ามารับซื้อและตกลงราคากันได้	77	65.81
เมื่อพ่อค้าประจำต้องการ	15	12.82
3. ลักษณะของตลาดเกลือทะเล		
ขายให้กับพ่อค้าประจำ	15	12.82
ขายให้แก่ผู้รับซื้อทั่วไปถ้าพอใจราคา	102	87.17

จากตารางที่ 4.2 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตเกลือทะเลและวิธีการตลาดเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด

1. การเตรียมพื้นที่การผลิต สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด ผลิตเกลือคุณภาพ สูง โดยใช้ฝ้ายกรองพื้น จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.27 และผลิตเกลือคุณภาพปานกลาง โดยใช้วิธีบดอัดหน้าดินจำนวน 112 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.73

2. การขายผลผลิตเกลือทะเล สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด จะรอราคาเกลือสูงจนเป็นที่พอใจจึงจะขายมีจำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.36 จะขายเมื่อพ่อค้ามารับซื้อและตกลงราคากันจนเป็นที่พอใจจึงขาย มีจำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.81 และขายให้กับพ่อค้าประจำเมื่อพ่อค้าต้องการมีจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.81

3. ลักษณะของตลาดเกลือทะเล สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด ขายเกลือให้แก่พ่อค้าประจำโดยวิธีผูกขาด มีจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.82 ขายให้แก่ผู้รับซื้อทั่วไปถ้าพอใจในราคามีจำนวน 102 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.17

สภาพการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์

การผลิตเกลือทะเลต้องอาศัยพื้นที่ รวมทั้งสภาพแวดล้อม น้ำทะเล แสงแดด ลม เป็นปัจจัยสำคัญ ดังนั้นในฤดูฝนจึงไม่เหมาะสมที่จะทำนาเกลือ การทำนาเกลือเริ่มทำกันหลังฤดูฝน โดยจะเริ่มขุดลอกร่องน้ำ ขุดคันนา เป็นการเตรียมพื้นที่ เมื่อเตรียมพื้นที่เรียบร้อยแล้วก็สามารถลงมือทำนาเกลือได้ ชาวนาเกลือที่มีความชำนาญก็สามารถผลิตเกลือได้บ่อยครั้งและได้รับผลผลิตตลอดช่วงฤดูทำนาเกลือ

ช่วงระยะเวลาการผลิตเกลือทะเล

ระยะเวลาในการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด ส่วนใหญ่จะเริ่มในพื้นที่ทำนาเกลือในเดือน พฤศจิกายน และสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในเดือน มกราคม จนกระทั่งสิ้นสุดเดือนมิถุนายน (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 ระยะเวลาการผลิตเกลือทะเล

กิจกรรมการทำนาเกลือ	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือ								
บ้านแหลม								
1. การเตรียมพื้นที่	←————→							
2. เก็บเกี่ยวผลผลิต	←————→							

จากตารางที่ 4.3 แสดงระยะเวลาในรอบปีการผลิตเกลือทะเลของสมาชิก

1. การเตรียมพื้นที่ สมาชิกจะเตรียมพื้นที่ในการทำนาเกลือในช่วงเดือน พ.ย. และ ธ.ค. หลังจากนั้นในช่วงเดือน ม.ค. ถึง มิ.ย. ของทุกปีเป็นช่วงการเก็บเกี่ยวผลผลิต ก็มีผลผลิตออกสู่ตลาด แต่ถ้าหากว่าปีไหนฝนตกชุกและฝนมาเร็วกว่า ฤดูกาล ก็จะทำนาเกลือถึงประมาณกลางเดือน พ.ค.

พื้นที่ทำนาเกลือและผลผลิตเกลือทะเลที่ได้รับ

สมาชิกชาวสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมมีพื้นที่ทำนาเกลือเฉลี่ย 58.3 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตเฉลี่ย 5.08 ไร่ ในพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต 1 ไร่ จะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เฉลี่ย 11.54 ครั้ง ผลผลิตเกลือทะเลที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับจะขึ้นอยู่กับพื้นที่ทำนาเกลือ สภาพดินฟ้าอากาศ รวมทั้งปัจจัยสภาพแวดล้อมอื่น ๆ อีกด้วย ในฤดูกาลผลิต 52/53 ที่ผ่านมามีสภาพอากาศแห้งแล้งยาวนาน ให้อำนวยให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพทำนาเกลือได้นานขึ้น จากการสำรวจพบว่า ในรอบการผลิตสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม ได้รับผลผลิตทั้งหมดเฉลี่ย 8.25 เกวียน ต่อไร่ หรือประมาณ 13.20 ตัน ต่อไร่ (1 เกวียน = 1,600 ก.ก.)

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบ พื้นที่และปริมาณผลผลิตเกลือทะเล

รายการ	สมาชิกรายใหญ่	สมาชิกรายเล็ก	เฉลี่ย
พื้นที่ทำนาเกลือเฉลี่ย (ไร่)	75.80	40.80	58.30
พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตเฉลี่ย (ไร่)	6.10	4.06	5.08
จำนวนครั้งที่เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ต่อไร่	9.88	11.20	10.54
ปริมาณผลผลิตที่ได้ในรอบการผลิตต่อไร่	7.92	8.58	8.25

จากตารางที่ 4.4 พบว่า พื้นที่ทำนาเกลือส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์โดยเฉลี่ยรายละประมาณ 58.30 ไร่ ปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ต่อไร่ครั้งละ 13.30 เกวียน ส่วนปริมาณผลผลิตในรอบปีโดยเฉลี่ยต่อไร่ 8.25 เกวียน

3. ศึกษาข้อมูลต้นทุนและรายได้จากการทำนาเกลือ

โดยต้นทุนในการทำนาเกลือแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร (ดังตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบต้นทุนการทำงานนอกเหนือเฉลี่ยต่อไร่

ต้นทุนในการทำงานนอกเหนือ	สมาชิกรายใหญ่	สมาชิกรายเล็ก	หน่วย : บาทต่อไร่	
			ร้อยละต่อ	
			รายใหญ่	รายเล็ก
ต้นทุนที่เป็นเงินสด				
ต้นทุนผันแปร				
แต่งคัมนา ขุดร่องน้ำ	150	150	3.02	2.44
ปรับที่นา	150	150	3.02	2.44
ค่าขึ้นเกลือ	250	250	5.04	4.07
ค่าหาบเกลือ	1,200	1,200	24.20	19.53
ชดเชยค่าแรงงานในครัวเรือน	-	1,960.78	-	31.91
ค่าจ้างลูกจ้างประจำ	1,055.41	-	21.29	-
ค่าเช่าที่ดิน	1,200	1,200	24.20	19.53
ค่าวัสดุอุปกรณ์				
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	600	600	12.10	9.76
ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด				
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	36.99	45.74	0.74	0.74
ค่าเสียโอกาสการใช้ที่ดิน	-	-	-	-
ต้นทุนคงที่				
ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์	118.73	220.58	2.39	3.59
ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์	197.88	367.64	3.99	5.98
ต้นทุนเงินที่เป็นสดและไม่เป็นเงินสด				
เฉลี่ยต่อไร่	4,959.01	6,144.74	100.00	100.00

หมายเหตุ : ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนคิดอัตราร้อยละ 0.75 บาทต่อปี (ต้นทุนที่เป็นเงินสดจากเงินฝากออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2553)

ที่มา: จากแบบสัมภาษณ์

(1) ค่าลูกจ้างประจำจ่ายเป็นรายปี สมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมมีค่าลูกจ้างประจำเฉลี่ยไร่ละ 1,055.41 บาทคิดเป็นร้อยละ 21.29 ค่าลูกจ้างประจำจะจ้างเฉพาะสมาชิกสหกรณ์รายใหญ่ที่ทำการผลิตตั้งแต่ 50 ไร่ขึ้นไป ส่วนสมาชิกรายเล็กจะจ้างลูกจ้างรายวันและใช้แรงงานในครัวเรือน โดยคิดค่าชดเชยแรงงานในครัวเรือนไร่ละ 1,960.78 บาทคิดเป็นร้อยละ 31.91 ของต้นทุนทั้งหมด

(2) ค่าแรงงานในการเตรียมพื้นที่ ได้แก่ ค่าแต่งคันนา ขุดล่องน้ำ และค่าปรับพื้นที่ การเตรียมพื้นที่เป็นขั้นตอนแรกของการทำนาเกลือเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดโดยสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมรายใหญ่ มีต้นทุนในการเตรียมพื้นที่ ไร่ละ 300 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.04 ของต้นทุนทั้งหมด ส่วนสมาชิกรายเล็กมีต้นทุนในการเตรียมพื้นที่ ไร่ละ 300 บาทคิดเป็นร้อยละ 4.88 ของต้นทุนทั้งหมด

(3) ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ได้แก่ ค่าขึ้นเกลือ ค่าหาบเกลือ เมื่อได้ผลผลิตแล้วต้องมีการเก็บเกี่ยวผลผลิตเข้าสู่โรงการจำหน่ายต่อไป โดยสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมจำกัดมีต้นทุนผันแปรในการเก็บเกี่ยวเป็นต้นทุนเงินสดเท่ากับ 1,450 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.24 สำหรับสมาชิกรายใหญ่ และร้อยละ 23.60 สำหรับสมาชิกรายเล็ก

(4) ค่าเช่าที่ดินในพื้นที่ทำนาเกลือของสมาชิกค่าเช่าที่ดินไร่ละ 1,200 บาทต่อปี โดยสมาชิกทั้งรายใหญ่รายเล็กต้องเสียค่าเช่าที่ดินเท่ากัน

(5) ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน โดยคำนวณค่าเสียโอกาสเงินลงทุนจากต้นทุนทั้งหมด คูณด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ในเดือนพฤษภาคม 2554 ในอัตราร้อยละ 0.75 ต่อปี เนื่องจากสมาชิกต้องนำเงินมาใช้ทำนาเกลือเสียโอกาสที่จะนำเงินไปใช้อย่างอื่น ค่าเสียโอกาสเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสด

(6) ค่าซ่อมบำรุง เป็นการซ่อมแซมเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำนาเกลือ ให้คงอยู่ในสภาพที่พร้อมที่จะใช้งาน ค่าซ่อมบำรุงเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสด

(7) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง แบ่งออกเป็น ค่าน้ำมันดีเซลสำหรับเดินเครื่องคั้นน้ำทะเลมาเก็บไว้ในวังขังน้ำและค่าน้ำมันเบนซิลสำหรับเดินเครื่องสูบน้ำขนาดเล็กเข้านาและสำหรับเดินเครื่องกลึงนา

(8) ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนซึ่งเป็นต้นทุนที่ไม่ใช่เงินสด

จากการวิเคราะห์ต้นทุนในการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมจำกัด พบว่า สมาชิกสหกรณ์รายใหญ่ที่ทำการผลิตตั้งแต่ 50 ไร่ขึ้นไปมีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ

4,959.01บาท ส่วนสมาชิกรายเล็กจะมีต้นทุนค่าแรงไร่ละ 6,144.74 บาท ส่วนใหญ่ จะเป็นค่าเก็บเกี่ยวผลผลิตและค่าเช่าที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 24.02 และร้อยละ 19.53 ตามลำดับ

ผลตอบแทนจากการผลิตเกลือทะเล

ผลตอบแทนที่ได้รับเกิดจากความแตกต่างระหว่างรายได้และต้นทุนการผลิต ซึ่งรายได้จากการผลิตขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิต และราคาที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือได้รับในปีการผลิต 52/53 จากการสำรวจพบว่าสมาชิกสหกรณ์สามารถผลิตเกลือได้เฉลี่ยไร่ละ 7.92 เกวียน และ 8.58 เกวียน ตามลำดับ ในกรณีที่ดินต้นทุนตามค่าเฉลี่ยของกลุ่มสมาชิก จะมีต้นทุนทั้งหมดต่อหน่วยผลผลิตเฉลี่ยเกวียนละ 626.14 บาท สำหรับสมาชิกรายใหญ่ ส่วนสมาชิกรายเล็กจะมีต้นทุนโดยเฉลี่ยเกวียนละ 716.17 บาท สำหรับราคาผลผลิตเฉลี่ยของสมาชิกที่ขายผลผลิตได้ในช่วงเดือน มกราคม - มิถุนายน ซึ่งราคาโดยเฉลี่ยเกวียนละ 1,279.79 บาท ดังนั้นในการทำนาเกลือ 1 ไร่ของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมที่เป็นสมาชิกรายใหญ่ จะมีรายได้ 10,135.93 บาท เมื่อหักต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 4,959.01 บาท จะมีรายได้สุทธิเหนือต้นทุนอยู่ไร่ละ 5,176.92 บาท หรือเกวียนละ 653.65 บาท สำหรับสมาชิกรายเล็ก จะมีรายได้จากการทำนาเกลือ 1 ไร่ 10,980.59 บาท เมื่อหักต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 6,144.74 บาท จะมีรายได้สุทธิเหนือต้นทุนอยู่ไร่ละ 4,835.85 บาท หรือเกวียนละ 563.62 บาท (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 ผลตอบแทนที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับจากการประกอบอาชีพทำนาเกลือ (กรณีค่าเฉลี่ยสมาชิก)

รายการ	สมาชิกรายใหญ่	สมาชิกรายเล็ก
ผลผลิตเกลือทะเล (เกวียน/ไร่)	7.92	8.58
ต้นทุนทั้งหมด(บาท/ไร่)	4,959.01	6,144.74
ต้นทุนทั้งหมดต่อหน่วย	626.14	716.17
ผลผลิต(บาท/เกวียน)		
ราคาผลผลิตเฉลี่ย(บาท/เกวียน)	1,279.79	1,279.79
ผลตอบแทน (บาท/ไร่)	10,135.93	10,980.59
ผลตอบแทนสุทธิ(บาท/ไร่)	5,176.91	4,835.85

จากการวิเคราะห์ ผลตอบแทนจากการผลิตเกลือทะเล ในกรณีเป็นสมาชิกรายใหญ่ ไม่ได้ลงมือทำเองต้องจ้างทั้งหมด จะมีต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตเฉลี่ยเกวียนละ 626.14 บาท และขาย

ผลผลิตได้ราคาเฉลี่ยเกวียนละ 1,279.79 บาท ในผลผลิต 1 เกวียนจะมีกำไรเหนือต้นทุนอยู่ 653.65 บาท ดังนั้นในการทำนาเกลือ 1 ไร่ของสมาชิกรายใหญ่จะมีรายได้เหนือค่าใช้จ่ายสุทธิอยู่ จำนวน 5,176.91 บาท ส่วนสมาชิกรายเล็ก จะมีต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตเฉลี่ยเกวียนละ 716.17 บาท และขายผลผลิตได้เกวียนละ 1,279.79 บาท ในผลผลิต 1 เกวียนจะมีกำไรเหนือต้นทุนอยู่ 563.62 บาท ดังนั้นในการทำนาเกลือ 1 ไร่สมาชิกรายเล็กจะมีรายได้เหนือค่าใช้จ่าย 4,835.85 บาท ทั้งนี้ในการผลิตของสมาชิกรายใหญ่ ที่ทำนาเกลือตั้งแต่ 50 ไร่ ขึ้นไป และต้องจ้างแรงงานทั้งหมด และสมาชิก รายเล็กที่ทำนาเกลือต่ำกว่า 50 ไร่ จะใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลักจะได้รับผลผลิตและ ผลตอบแทนที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจาก การบริหารจัดการ และปัจจัยค่าแรงแรงงาน

จากสูตรการวิเคราะห์อัตราส่วนต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต ดังนี้คือ

สมาชิกรายใหญ่	$\begin{aligned} \text{B/C Ratio} &= \frac{\text{ผลตอบแทน}}{\text{ต้นทุนการผลิต}} \\ &= \frac{10,135.93}{4,959.01} \\ &= 2.04 : 1 \text{ เท่า} \end{aligned}$
สมาชิกรายเล็ก	$\begin{aligned} \text{B/C Ratio} &= \frac{\text{ผลตอบแทน}}{\text{ต้นทุนการผลิต}} \\ &= \frac{10,980.59}{6,144.74} \\ &= 1.78 : 1 \text{ เท่า} \end{aligned}$

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตและการตลาดเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์

1. สภาพภูมิอากาศ เนื่องจากการผลิตเกลือทะเลต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างจากธรรมชาติ เช่น แสงแดด ลม ช่วยในการผลิต หากปีใดฝนตกชุกไม่สามารถผลิตเกลือทะเลออกสู่ตลาดได้ ปริมาณผลผลิตจึงน้อย แต่หากปีใดสภาพอากาศแห้งแล้ง สมาชิกสามารถผลิตเกลือได้มาก ปริมาณผลผลิตในตลาดมีมาก ส่งผลต่อราคาเกลือทะเล

2. ต้นทุนการผลิต การทำนาเกลือต้องอาศัยแรงงานจำนวนมากในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ไม่ว่าจะเป็นการรื้อเกลือ เ็นเกลือ ถ้าไม่มีแรงงานในครัวเรือนหรือไม่สามารถทำเองได้ ก็ต้องจ้างแรงงาน ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายในอัตราที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นงานที่หนักและแรงงานมีน้อย ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น หากราคาเกลือทะเลตกต่ำแล้วอาจจะทำให้ผลตอบแทนไม่คุ้มกับการลงทุน

3. การถือครองที่ดินสมาชิกบางรายไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง สมาชิกบางรายต้องเช่าที่ดินทำนาเกลือซึ่งค่าเช่าที่ดินแพงขึ้นทุกปี เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงที่ดินไปประกอบอาชีพอย่างอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า หรือบางรายมีที่ดินไม่พอที่จะทำนาเกลือเนื่องจากครอบครัวมีบุตรหลายคนพอ

4. ราคาเกลือทะเล ราคาเกลือที่สมาชิกได้รับขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ปริมาณเกลือในตลาด คุณภาพเกลือ การขนส่ง หากสมาชิกผลิตเกลือคุณภาพไม่ดี หรือการขนส่งห่างไกล ก็จะได้รับราคาที่ต่ำกว่าปกติ ส่งผลให้สมาชิกมีรายได้ไม่แน่นอน

5. พ่อค้ารับซื้อเกลือในท้องที่มีจำนวนน้อยรายทำให้ไม่เกิดการแข่งขันกันในท้องตลาด สมาชิกไม่มีทางเลือกที่จะขายผลผลิต บางครั้งอาจถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้ารับซื้อเกลือในเรื่องราคา อีกทั้งสมาชิกยังขาดข้อมูลข่าวสารในเรื่องราคาเกลือ

6. ไม่มีการประกันราคาเกลือ เหมือนประกันรายได้ข้าว หากปีใดสภาพแห้งแล้งสมาชิกสามารถผลิตเกลือได้มาก เกลือก็จะราคาตกต่ำ สมาชิกก็จะได้รับความเดือดร้อน ทั้งยังขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องเกลือโดยตรง

7. ควรจัดหาแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำให้แก่เกษตรกรชาวนาเกลือเพื่อพัฒนากระบวนการผลิตเกลือทะเลเป็นเกลือคุณภาพสูง เช่น ใช้ฝ้ายกรองพื้นนาเพื่อทำเป็นเกลือสะอาดจะขายได้ราคาดีและผู้บริโภคพอใจ ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงเพื่อพัฒนาตลาดเกลือทะเลไปยังต่างประเทศ และรัฐบาลควรเข้ามาแทรกแซงราคาเกลือในบางช่วงที่ราคาผลผลิตตกต่ำ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตเกลือทะเล ของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด จังหวัดเพชรบุรี รูปแบบการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมุ่งที่จะศึกษาถึงสภาพทั่วไปของสมาชิก วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตเกลือทะเลของสมาชิก และ สภาพการผลิตและการตลาดเกลือทะเล โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยจากข้อมูลปฐมภูมิโดยได้จากแบบสัมภาษณ์สมาชิกและข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี และสำนักงานจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1. สรุปผล

1.1 สภาพทั่วไปของสมาชิก

สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด สมาชิกส่วนใหญ่ อายุมาก 41- 50 ปี สมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่มี 1-3 คน แรงงานในครัวเรือนของสมาชิกรายใหญ่ หัวหน้าครอบครัวจะเป็นผู้ดูแลคนเดียวทั้งหมดและอาศัยการจ้างลูกจ้างประจำ ส่วนสมาชิกรายเล็ก จะใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก ครัวครัวละ ประมาณ 1-3 คน การประกอบอาชีพอื่นควบคู่กับการทำนาเกลือสมาชิกส่วนใหญ่ทำนาเกลือเพียงอย่างเดียว และไม่คิดที่จะเปลี่ยนอาชีพทำนาเกลือไปทำอย่างอื่น ส่วนการผลิตเกลือ สมาชิกจะผลิตเกลือคุณภาพปานกลางเนื่องจากต้นทุนการผลิตจะต่ำกว่าส่วนพื้นที่ทำนาเกลือและการถือครองที่ดินของสมาชิกส่วนใหญ่จะทำในที่ดินเช่าบางส่วน และที่ดินของตนเองบางส่วน

1.2 สภาพการผลิตการตลาดเกลือทะเลของสมาชิก

สภาพการผลิต การตลาด เกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด สมาชิกส่วนใหญ่จะผลิตเกลือคุณภาพปานกลางซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ถูกกว่าการผลิตเกลือคุณภาพสูงโดยใช้ผ้าขางรองพื้นนาซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูงกว่าส่วนปริมาณการผลิตขึ้นอยู่กับสภาวะอากาศแต่ละปีถ้าปีใดฝนทิ้งช่วงนาน ๆ ก็จะทำให้ผลิตเกลือได้จำนวนมาก

ส่วนทางด้าน การตลาดสมาชิกส่วนใหญ่จะขายเกลือให้แก่พ่อค้าเกลือที่เป็นโรงงานแปรรูปเกลือ ในพื้นที่ และพ่อค้าคนกลาง จะขายเมื่อมีพ่อค้ามาซื้อและตกลงราคากันได้โดยเก็บเกลือไว้ในยุ้งของตนเองถ้าสมาชิกรายใดที่ไม่มียุ้งฉางของตนเองก็ต้องรับขายเกลือทำให้ได้ราคาต่ำสำหรับราคาเกลือแต่ละปีนั้นจะขึ้นอยู่กับสภาวะภูมิอากาศ ถ้าปีใดฝนแล้งเป็นระยะเวลาานเกลือในท้องตลาดมีจำนวนมากเกินความต้องการ ราคาก็จะตกต่ำ แต่ถ้าปีใดฝนตกชุกปริมาณเกลือในตลาดน้อยราคาก็จะแพงหรือขึ้นอยู่กับอุปสงค์อุปทานของผลผลิตนั่นเอง

1.3 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตเกลือทะเลของสมาชิก

การวิเคราะห์ต้นทุนจากการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมจำกัด ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร โดยวิเคราะห์ต้นทุนทั้งสองชนิดรวมกันเปรียบเทียบระหว่างสมาชิกรายใหญ่ และสมาชิกรายเล็ก สมาชิกรายใหญ่จะมีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ในการทำนาเกลือที่ต่ำกว่าสมาชิกรายเล็ก โดยรายใหญ่มีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 4,959.01 บาท ส่วนสมาชิกรายเล็กจะมีต้นทุนไร่ละ 6,144.74 บาท สมาชิกรายใหญ่จะมีค่าเฉลี่ยของต้นทุนต่อหน่วยต้นทุนคงที่ที่ต่ำกว่าเนื่องจากจำนวนการผลิตที่มากกว่า

ส่วนด้านผลตอบแทนในการผลิตเกลือทะเล สมาชิกรายใหญ่ผลผลิตเกลือทะเล 7.96 เกวียนต่อไร่ ส่วนสมาชิกรายเล็กผลผลิต 8.58 เกวียนต่อไร่ จากผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 1,279.79 บาทต่อเกวียน ผลตอบแทนสมาชิกรายใหญ่ 10,135.93 บาทต่อไร่ สมาชิกรายเล็ก 10,980.59 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนสุทธิสมาชิกรายใหญ่ 5,176.91 บาทต่อไร่ ส่วนสมาชิกรายเล็ก 4,835.85 บาทต่อไร่

สำหรับอัตราส่วนต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตเกลือทะเลสมาชิกรายใหญ่ 2.04 เท่า และสมาชิกรายเล็ก 1.78 เท่า

ทั้งนี้ต้นทุนส่วนใหญ่ของสมาชิกที่ผลิตเกลือทะเลเกิดจากค่าแรงงาน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 56.57 ส่วนผลตอบแทนของสมาชิกที่ผลิตเกลือทะเลขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศในการผลิตแต่ละปีถ้าปริมาณเกลือในท้องตลาดมากราคาผลผลิตจะตกต่ำ

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

2.1 สภาพการผลิตการตลาดเกลือทะเลของสมาชิก

สภาพการผลิต การตลาด เกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด สมาชิกส่วนใหญ่จะผลิตเกลือคุณภาพปานกลางซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ถูกกว่าการผลิตเกลือคุณภาพสูง และปริมาณการผลิตขึ้นอยู่กับสภาวะอากาศแต่ละปีถ้าปีใดฝนทิ้งช่วงนาน ๆ ก็จะทำให้ผลิตเกลือได้จำนวนมาก ส่วนด้านการตลาดสมาชิกส่วนใหญ่จะขายเกลือให้แก่พ่อค้าเกลือที่เป็นโรงงานแปรรูปเกลือ ในพื้นที่ และพ่อค้าคนกลาง จะขายเมื่อมีพ่อค้ามาซื้อและตกลงราคากันได้โดยเก็บเกลือไว้ในยุ้งของตนเองถ้าสมาชิกรายใดที่ไม่มียุ้งฉางของตนเองก็ต้องรีบขายเกลือทำให้ได้ราคาต่ำ สำหรับราคาเกลือแต่ละปีนั้นจะขึ้นอยู่กับสภาวะภูมิอากาศ ถ้าปีใดฝนแล้งเป็นระยะเวลานานเกลือในท้องตลาดมีจำนวนมากเกินความต้องการ ราคาก็จะตกต่ำ แต่ถ้าปีใดฝนตกชุกปริมาณเกลือในตลาดน้อยราคาก็จะแพงหรือขึ้นอยู่กับอุปสงค์อุปทานของผลผลิตนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมาตร ยิงหวด (2542:บทคัดย่อ) ในการศึกษาเศรษฐกิจ การผลิต การตลาดเกลือทะเล จังหวัดสมุทรสาคร พบว่าเกษตรกรจำหน่ายผลผลิตผ่านพ่อค้าระดับต่าง ๆ คือ พ่อค้าท้องถิ่น โรงงานเกลือปน พ่อค้าขายส่งต่างจังหวัด พ่อค้าปลีก จนถึงผู้บริโภคและผู้ใช้ในอุตสาหกรรม โดยจำหน่ายในรูปของเกลือเม็ดหรือเกลือปน ปัญหาด้านกาผลิตคือความไม่แน่นอนของปริมาณคุณภาพเกลือ ต้นทุนสูง ปัญหาด้านการตลาด ราคาเกลือขาดเสถียรภาพ เกษตรกรขาดอำนาจต่อรอง

2.2 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตเกลือทะเลของสมาชิก

จากการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัดพบว่าต้นทุนในการผลิตเกลือทะเลของสมาชิกประกอบไปด้วยต้นทุนคงที่ ทั้งต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่ใช่เงินสดและต้นทุนผันแปร โดยสมาชิกรายใหญ่จะมีต้นทุนต่อไร่ที่ถูกกว่าสมาชิกรายเล็ก โดยสมาชิกรายใหญ่มีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 4,959.01 บาท ส่วนสมาชิกรายเล็กจะมีต้นทุนไร่ละ 6,144.74 บาท ต้นทุนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปีถ้าเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าแรงงาน ซึ่งมีความจำเป็นกับการประกอบอาชีพทำนาเกลือมาก เช่นแรงงานขึ้นเกลือ หาบเกลือ และ ลูกจ้างประจำที่จ้างมาทำงานในนาเกลือ และ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ต้องใช้เป็นจำนวนมาก ทั้งเครื่องสูบน้ำ เครื่องดันน้ำ และรถกลิ้งนา การทำนาเกลือนั้นสมาชิกชาวนาเกลือมีต้นทุนคงที่ ที่ต้องใช้เงินลงทุนสูงและสำคัญสำหรับชาวนาเกลือ นั่นก็คือ การก่อสร้างยุ้งสำหรับเก็บผลผลิตเกลือทะเลไว้รอราคา แต่ถ้าเกษตรกรรายใดไม่มียุ้งก็จำเป็นต้องรีบขายเกลือซึ่งจะไม่ได้ราคาดีเพราะถ้าปล่อยทิ้งไว้ถ้าฝนตกลงมาจะทำให้ผลผลิตเสียหาย

ส่วนด้านผลตอบแทน พบว่า ผลตอบแทนจากการทำนาเกลือขึ้นอยู่กับปริมาณเกลือในแต่ละปี และราคาผลผลิตเกลือทะเลในปีนั้นถ้าช่วงใดผลผลิตออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก ราคาเกลือก็จะถูก โดยเฉลี่ยปี 52/53 ราคาเกลือเกวียนละ 1,279.79 บาท ส่วนปริมาณผลผลิตขึ้นอยู่กับสภาพ

อากาศแต่ละปี ปีใดฝนทิ้งช่วงนาน ๆ สมาชิกชวานาเกลือก็จะได้รับผลผลิตเกลือจำนวนมาก ซึ่งสมาชิกชวานาเกลือรายใหญ่ ที่ทำนาเกลือจำนวนมากจะได้รับผลตอบแทนเฉลี่ยไร่ละ 5,176.91 บาท ส่วนสมาชิกชวานาเกลือรายเล็กจะได้รับผลตอบแทนเฉลี่ยไร่ละ 4,835.85 บาท ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุกฤษณ์ พงษ์วานิชอนันต์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตอ้อยโรงงาน ตำบลคอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงานเฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกรรายใหญ่มีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ย 3,527 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่รวมเฉลี่ย 1,147 บาทต่อไร่ และต้นทุนรวมต่อไร่เฉลี่ย 4,674 บาทต่อไร่ ต้นทุนการปลูกอ้อยเฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกรรายเล็กมีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ย 4,625 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่รวมเฉลี่ย 477 บาทต่อไร่ และต้นทุนรวมต่อไร่เฉลี่ย 5,003 บาทต่อไร่ เกษตรกรรายเล็กมีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ยมากกว่าเกษตรกรรายใหญ่ เนื่องจากค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน และค่าขนส่งมีอัตราสูง แต่เกษตรกรรายใหญ่จะมีต้นทุนคงที่มากกว่าเกษตรกรรายเล็กเนื่องจากมีค่าเสื่อมราคาเครื่องมือ และเครื่องจักรในอัตราที่สูงกว่าเกษตรกรรายใหญ่มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 6,203 บาท ต่อไร่ เกษตรกรรายเล็กมีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 5,714 ทั้งนี้เกษตรกรรายใหญ่มีกำไรเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 1,529 บาท และเกษตรกรรายเล็กมีกำไรเฉลี่ยเท่ากับ 611 บาทต่อไร่

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะตามข้อมูลที่ได้มาจากผลการวิจัย

3.1.1 ด้านต้นทุน การผลิตเกลือทะเลต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นสภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ แสงแดด ลม เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณเกลือทะเลที่ผลิตได้ คุณภาพของเกลือยังขึ้นอยู่กับกรรมวิธีในการผลิตด้วย เกษตรกรควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการผลิตเกลือให้ได้คุณภาพ การที่เกษตรกรจะได้รับผลผลิตเกลือที่มีคุณภาพดีควรจะพิถีพิถันในขั้นตอนการผลิตไม่ว่าจะเป็นการกลังนา การใช้น้ำในการผลิตเกลือ การใช้ฝ้ายรองพื้นนา เพื่อจะได้เกลือที่มีคุณภาพ สามารถเพิ่มอำนาจต่อรองเรื่องราคา ทำให้ได้รับราคาเกลือสูงขึ้นคุ้มค่ากับการลงทุน และ สหกรณ์ควรเป็นตัวแทนของสมาชิกร่วมมือกันปรึกษาหาแนวทางในการพัฒนาการผลิต ทั้งในเรื่องการผลิตเกลือทะเลควรใช้เทคนิคการผลิตที่สามารถลดต้นทุนในการผลิต เช่น อาจจะนำภูมิปัญญาของชวานาเกลือในจังหวัดสมุทรสาครที่ใช้กังหันลมโดยอาศัยพลังงานธรรมชาติจากลมมาดูดระเหยไอน้ำ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงที่นับวันราคาจะสูงขึ้นในการเติมเครื่องต้นน้ำและสูบน้ำเข้าน้าเนื่องมาจากพื้นที่ทำนาเกลือของจังหวัดเพชรบุรีเป็นเขตติดต่อกับแหล่งท่องเที่ยวที่คืนมีราคาที่สูง การทำนาเกลือต้องใช้ที่ดินมากเนื่องจากต้อง

มีวังขังน้ำเพื่อนำมีความเข้มข้น ดังนั้นเกษตรกรชาวนาเกลือควรใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยอาจประกอบอาชีพเสริมเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา ในวังขังน้ำ ที่จะนำมาใช้ทำนาเกลือ เป็นต้น

3.1.2 ด้านผลตอบแทน การจำหน่ายเกลือทะเล สหกรณ์ควรดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก เพื่อสร้างอำนาจต่อรองในตลาดเกลือทะเลเพื่อสมาชิกขายเกลือได้สูงขึ้น หรือทำธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์เกลือเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น เกลือป่นอนามัย เกลือสปา เป็นต้น รัฐบาลควรให้การสนับสนุนเกษตรกรชาวนาเกลือเพื่อสร้างรายได้เก็บผลผลิตเพื่อสามารถต่อรองราคากับพ่อค้าเกลือได้โดยไม่ต้องรีบขายในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดจำนวนมาก

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 การประกอบอาชีพทำนาเกลือยังคงพบอยู่ใน 3 จังหวัด คือจังหวัดเพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะ การทำนาเกลือในเขตจังหวัดเพชรบุรี เท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะศึกษาในจังหวัดอื่นที่ไม่มีการทำวิจัย

3.2.2 ควรศึกษาเจาะลึกในเรื่องของการตลาด การวิเคราะห์ NPV, IRR เนื่องจากเป็นเรื่องที่น่าสนใจและสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาขบวนการผลิตและการตลาดเกลือทะเลต่อไป ตลอดจนพัฒนาผลิตภัณฑ์เกลือทะเล ให้สามารถออกจำหน่ายได้อย่างกว้างขวาง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2538) การผลิตและการตลาดเกลือทะเลของประเทศไทย
- ชาญชัย นิमितมงคล (2540) บทบาทของสหกรณ์กับการตลาดเกลือทะเล. กรมส่งเสริมสหกรณ์
- ชุติมา รัชฎูญรักษ์ (2546) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการเพาะเห็ดหูหนูเพื่อการค้าในจังหวัดราชบุรี กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิชาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2553) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ เดือนมีนาคม 2553
- รัชฎูญลักษณ์ เสือสี (2549) การผลิตและการตลาดเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศิลปศาสตร์สหกรณ์) สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ภาควิชาสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ประดิษฐ์ เพ็ชรจรูญ, สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล (2550) ต้นทุนและผลตอบแทนการเพาะปลากดเหลืองในกระชัง จังหวัดสงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- วนิดา สุวรรณประภา (2548) ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนเห็ดหอม อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี (2554) ข้อมูลจังหวัดเพชรบุรี (online)
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี (2553) ราคาเกลือทะเลของจังหวัดเพชรบุรีค่าเฉลี่ยปี 2553
- สมคิด ทักษิณวิสุทธิ์ (2546) หลักการตลาดสินค้าเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 4 ฉบับปรับปรุง กรุงเทพมหานคร
- สมมาตร ยิ่งยวด (2542) เศรษฐกิจ การผลิต การตลาดเกลือทะเล จังหวัดสมุทรสาคร ปี 2540/41 สำนักเศรษฐกิจการเกษตร
- สหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลมจำกัด (2553) รายงานกิจการประจำปี และข้อมูลสหกรณ์
- อุกฤษฏ์ พงษ์วานิชอนันต์ (2552) การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตอ้อยโรงงาน ตำบลคอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ปีการเพาะปลูก 2550/2551. กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อัมพวัน พัทธณี (2527) ระบบการตลาดและราคาเกลือทะเลในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติเกลือพุทธศักราช 2481

มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์

พระราชบัญญัติเกลือพุทธศักราช 2481

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2480)

อาทิตยทิพอาภา

พล.อ.เจ้าพระยาพิชเชนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ 22 มีนาคม พุทธศักราช 2481

เป็นปีที่ 5 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยสภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรตรากฎหมายขึ้นเพื่อบำรุงการทำนาเกลือ ให้เป็นไปตามหลักวิทยาศาสตร์คุ้มครองผู้ทำนาเกลือในเรื่องราคา ควบคุมการจำหน่ายเกลือและให้รางวัลแก่ผู้ส่งเกลือหรือสินค้าที่ใช้เกลือออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักร

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติเกลือ พุทธศักราช 2481

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้พระราชบัญญัตินี้คำว่า

เกลือ หมายความว่า เกลือทุกชนิดที่ใช้บริโภคไม่ว่าทำขึ้นจากน้ำทะเลหรือวัตถุอื่น

สินค้าที่ใช้เกลือ หมายความว่า สิ่งประกอบด้วยเกลือมีน้ำหนักมากกว่าอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในกฎกระทรวง

การทำเกลือ หมายความว่า การแยกเกลือออกจากพื้นดินหรือวัตถุอื่นเพื่อทำเป็นเกลือสำหรับใช้บริโภค และรวมถึงการ เอาออกหรือแยกออก ซึ่งวัตถุหรือเมล็ดที่เป็นเกลือตามธรรมชาติ

เจ้าพนักงาน หมายความว่า เจ้าพนักงานสรรพสามิตซึ่งอธิบดีแต่งตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

อธิบดี หมายความว่า อธิบดีกรมสรรพสามิต

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1 การทำเกลือ

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตพื้นที่ซึ่งการทำเกลือจะต้องได้รับอนุญาต เขตนี้ให้เรียกว่า 'เขตทำเกลือ' เมื่อพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีกำหนดเขตทำเกลือในท้องที่ใด ผู้ใดจะทำเกลือในเขตทำเกลือ นั้น ต้องได้รับ อนุญาตจากเจ้าพนักงาน และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขว่า ด้วยที่ดินซึ่งใช้เป็นนาเกลือวิธีทำและวิธีเก็บเกลือ ตามที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ใบอนุญาตที่ออกให้ตามมาตรานี้ สิ้นอายุเมื่อครบกำหนดสิบสองเดือนนับแต่วันออก

มาตรา 5 ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ทำเกลือต้องนำเกลือที่ทำได้มาขายให้แก่เจ้าพนักงาน หรือแก่ผู้รับเหมาของรัฐบาลห้ามมิให้จำหน่ายเกลือแก่ผู้อื่น

ราคาและเงื่อนไขแห่งการซื้อเกลือ นั้น ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดและประกาศให้ทราบล่วงหน้าเป็นคราว ๆ

มาตรา 6 ห้ามมิให้ผู้ใดนำเกลือออกจากเขตทำเกลือเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน และปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งรัฐมนตรีกำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 7 เมื่อพ้นกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีกำหนดเขตทำเกลือในท้องที่ใดแล้ว ผู้ทำสินค้าที่ใช้เกลือในเขตทำเกลือ นั้น ต้องซื้อเกลือจากเจ้าพนักงานหรือจากผู้รับเหมาของรัฐบาล การทำสินค้าที่ใช้เกลือออกจากเขตทำเกลือ นั้นต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงและสินค้าที่ใช้เกลือที่จะนำออกจากเขตทำเกลือได้นั้น ต้องมีเกลือประกอบอยู่ไม่เกินกว่าปริมาณของเกลือซึ่งได้ซื้อไปจากเจ้าพนักงาน หรือจากผู้รับเหมาของรัฐบาล ตามที่อธิบดีกำหนด

หมวด 2 การจำหน่ายเกลือ

มาตรา 8 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจเขตพื้นที่ซึ่งการจำหน่ายเกลือจะต้องได้รับอนุญาต เขตนี้ให้เรียกว่า 'เขตจำหน่ายเกลือ' เมื่อพ้นกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีกำหนดเขตจำหน่ายเกลือขึ้น ในท้องที่ใดแล้ว ผู้ใดจะจำหน่ายเกลือ

ในเขตจำหน่ายเกลือ นั้น ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ตามที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามมาตรา นี้ให้เรียกเก็บปีหนึ่งไม่เกินหนึ่งบาท

ใบอนุญาตที่ออกให้ตามมาตรา นี้สิ้นอายุเมื่อครบกำหนดสิบสองเดือนนับแต่วันออก

มาตรา 9 ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการจำหน่ายเกลือ ต้องซื้อเกลือจากเจ้าพนักงานหรือจาก ผู้รับเหมาของรัฐบาลไปทำการจำหน่าย ห้ามมิให้จำหน่ายเกลือของผู้อื่น

มาตรา 10 ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการจำหน่ายเกลือ ต้องจำหน่ายตามราคาตลาด แต่ถ้าอธิบดี กำหนดราคาเป็นอย่างอื่น ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการจำหน่ายเกลือต้องจำหน่ายไม่สูงกว่าราคา ที่อธิบดี กำหนด

มาตรา 11 ผู้ใดจำหน่ายเกลือนอกเขตจำหน่ายเกลือต้องจำหน่ายโดยราคาอยู่ในวันใช้พระราช-บัญญัตินี้ในท้องที่ที่ทำการซื้อขายกันนั้น แต่ถ้าอธิบดีได้ประกาศกำหนดราคาเป็นอย่างอื่น ก็ ต้องจำหน่ายไม่สูงกว่าราคา ที่อธิบดีกำหนดนั้น

มาตรา 12 อธิบดีมีอำนาจที่จะมอบให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้รับเหมาจำหน่ายเกลือ ภายในท้องที่ที่กำหนด ในกรณีเช่นนี้ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการจำหน่ายเกลือจะต้องรับเกลือจาก ผู้รับเหมา นั้นมาจำหน่ายราคาเกลือที่ผู้รับเหมาตามความในวรรคก่อนจะจำหน่ายได้นั้น ต้องเป็นไป ตามที่อธิบดีกำหนด

หมวด 3

เงินรางวัล

มาตรา 13 ผู้ส่งเกลือหรือสินค้าที่ใช้เกลือออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักร จักได้รับเงิน รางวัลตามเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในกฎกระทรวง

หมวด 4

บทลงโทษ

มาตรา 14 ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 4 วรรค 2 มาตรา 5 วรรค 1 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 วรรค 2 มาตรา 9 หรือมาตรา 12 วรรค 1 ผู้นั้นมีความผิดจะต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา 15 ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 5 วรรค 2 มาตรา 10 มาตรา 11 หรือมาตรา 12 วรรค 2 ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาทหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับ ทั้งจำ

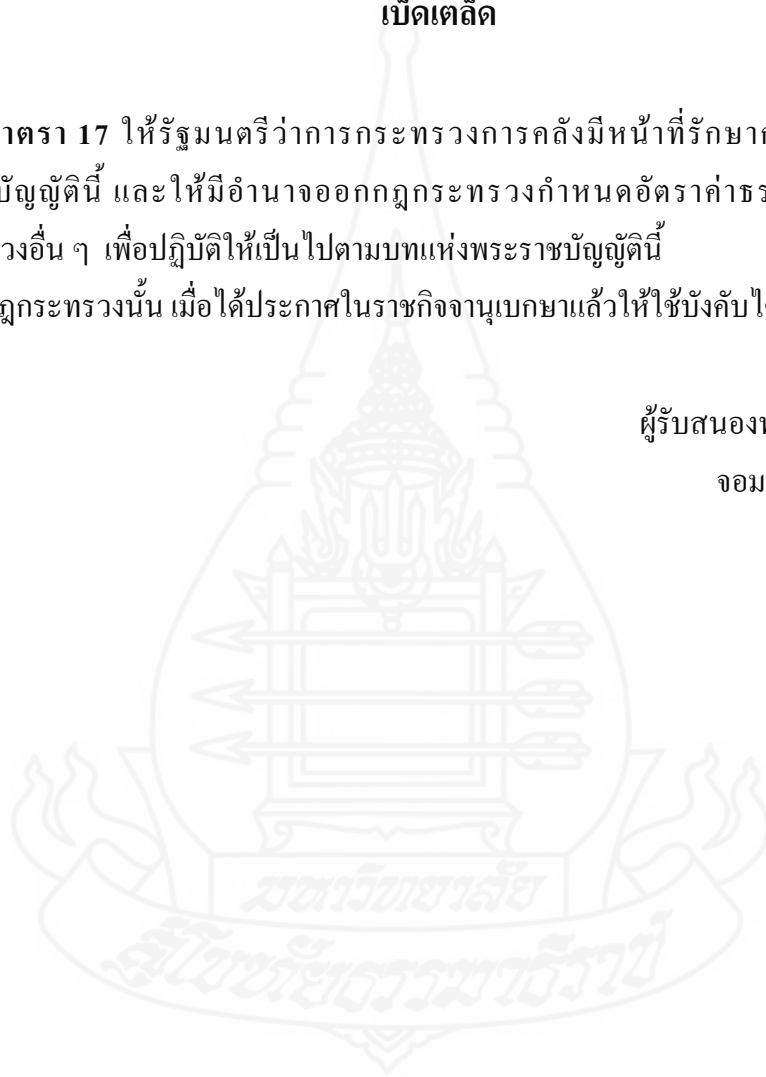
มาตรา 16 ผู้ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ คนใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อหนึ่งข้อใด เกี่ยวด้วยการอนุญาตเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตเสียก็ได้มีกำหนดไม่เกิน ครั้งละหกเดือน หรือจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเสียก็ได้

หมวด 5

เบ็ดเตล็ด

มาตรา 17 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและออกกฎกระทรวงอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ทำนาเกลือ

แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ทำนาเกลือ

เรื่องวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ในการผลิตเกลือทะเล
ของสมาชิกสหกรณ์ชาวนาเกลือบ้านแหลม จำกัด

แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน กรุณาตอบคำถามให้ครบถ้วนทุกข้อ โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องว่าง () และเติมคำในช่องที่กำหนด

ชื่อหัวหน้าครัวเรือน.....
ชื่อ-สกุลผู้รับการสัมภาษณ์.....
เกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือนเป็น.....
หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ผู้สัมภาษณ์.....
วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....

แบบสอบถามส่วนที่ 1 : สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์

1. หัวหน้าครัวเรือน

1.1. อายุบริบูรณ์.....ปี

2. จำนวนสมาชิกในครอบครัวและสถานภาพการทำงานในปัจจุบัน (2552/53)

2.1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รวม..... คน

รายการ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
อยู่ในวัยแรงงาน (อายุ 15-60)			
อยู่ในวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15)			
อยู่ในวัยชรา (อายุมากกว่า 60)			
รวมทั้งหมด			

2.2. สถานภาพการทำงาน

รายการ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ทำการเกษตรในครอบครัวเท่านั้น			
ทำการเกษตรและรับจ้าง			
ทำการเกษตรและอาชีพอื่น			
อาชีพอื่น			
รับจ้างเท่านั้น			
ไม่ได้ทำงาน			
สาเหตุที่ไม่ได้ทำงาน เด็กเล็ก			
เรียนหนังสือ			
ชรา			
พิการ			
อื่น ๆ			

3. ท่านมีพื้นที่ถือครองทั้งหมดจำนวน.....แปลง จำนวนทั้งหมด.....ไร่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แปลงที่	จำนวนเนื้อที่ (ไร่)	กิจกรรมที่ทำ ในพื้นที่	ลักษณะการ ถือครองที่ดิน	อัตราค่าเช่า (บาท/ไร่/ปี)	แหล่งน้ำใช้ ในพื้นที่
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
รวม					

หมายเหตุ : แปลงที่เป็นที่ตั้งของบ้านและที่อยู่อาศัยให้เป็นแปลงที่ 1

1. ลักษณะการถือครองที่ดิน : 1.ของตนเอง 2.เช่าทำ 3.เช่าทำฟรี
2. แหล่งน้ำใช้ในพื้นที่ : 1.อาศัยน้ำฝน 2.อาศัยน้ำชลประทาน 3.อื่น ๆ ระบุ.....
ในกรณีที่เช่าที่ดิน เหตุผลที่ต้องเช่าที่ดิน คือ.....

4. ในช่วงเวลาที่ไม่ได้ทำนาเกลือ ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนประกอบอาชีพอื่นหรือไม่

- () ทำนาเกลืออย่างเดียว ไม่ได้ประกอบอาชีพอื่น
() ประกอบอาชีพอื่น

5. ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์ชวานาเกลือบ้านแหลม มาแล้ว.....ปี

6. ท่านใช้บริการใดจากสหกรณ์ชวานาเกลือบ้านแหลมที่ท่านเป็นสมาชิกอยู่เป็นประจำ

- () สินเชื่อ (กู้ยืมเงิน) () ฝากเงิน () จัดหาปัจจัยการผลิต
() ส่งเสริมอาชีพ () อื่นๆระบุ.....

สอบถามส่วนที่ 2 : ข้อมูลด้านการผลิตเกลือทะเล (ปี 2552/53)

1. ท่านประกอบอาชีพทำนาเกลือมาแล้วเป็นเวลา.....ปี
2. ท่านคิดที่จะเปลี่ยนอาชีพจากทำนาเกลือไปทำอย่างอื่น หรือไม่
() คิด ระบุอาชีพ..... () ไม่คิด
3. จำนวนพื้นที่ที่ทำนาเกลือทั้งหมด.....ไร่ เป็นพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตได้.....ไร่
4. ระยะเวลาที่เริ่มทำนาเกลือ ตั้งแต่เดือน.....ถึง เดือน.....
ระยะเวลาที่เก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือน.....ถึง เดือน.....
5. ตลอดฤดูการทำนาเกลือ ท่านสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทั้งหมด.....เกวียน/ปี
6. ปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ในแต่ละครั้ง คือ ไร่ละ.....เกวียน
7. ราคาผลผลิตที่ท่านขายได้ใน เดือนมกราคม.....บาท/เกวียน
เดือนกุมภาพันธ์.....บาท/เกวียน
เดือนมีนาคม.....บาท/เกวียน
เดือนเมษายน.....บาท/เกวียน
เดือนพฤษภาคม.....บาท/เกวียน
เดือนมิถุนายน.....บาท/เกวียน
รายได้จากการผลิตเกลือทั้งปี รวมบาท
8. ค่าใช้จ่ายในการทำนาเกลือ
 - 8.1 ค่าจ้างแรงงาน
 - แต่งคันนา ขุดล่องน้ำ.....บาท/ไร่
 - ปรับพื้นนา (ละเลง).....บาท/ไร่
 - กลิ้งนา.....บาท/ไร่
 - คูเลน้า (คนเดินน้ำ).....บาท/ปี
 - ลูกจ้างประจำ.....บาท/ปี
 - อื่น ๆ ระบุ.....
 - 8.2 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
 - ดันน้ำ รวมทั้งปี.....บาท
 - กลิ้งนา สูบน้ำ รวมทั้งปี.....บาท
- 8.3 ค่าอุปกรณ์การผลิตเกลือ ((ค่าเสื่อมราคา = ราคาทุน – มูลค่าซาก/อายุการใช้งาน (ปี))
 - เครื่องดันน้ำ ราคา.....บาท อายุการใช้งาน.....ปี
ราคาซาก.....บาท ใช้งานมาแล้ว.....ปี
 - ค่าบำรุงรักษา.....บาท/ปี
 - เครื่องยนต์ ราคา.....บาท อายุการใช้งาน.....ปี

- ราคาซาก.....บาทใช้งานมาแล้ว.....ปี
 ค่าบำรุงรักษา.....บาท/ปี
 - ลูกกลิ้งราคา.....บาท อายุใช้งาน.....ปี
 ราคาซากบาท ใช้งานแล้ว.....ปี
 ค่าบำรุงรักษา.....บาท/ปี
 - ค่าก่อสร้างถัง/ฉาง.....บาท อายุใช้งาน.....ปี
 ใช้งานแล้ว.....ปี ค่าบำรุงรักษา.....บาท/ปี
 - อื่นๆ ระบุ (1).....ราคา.....บาทอายุใช้งาน.....ปี ใช้งานแล้ว.....ปี
 ค่าบำรุงรักษา.....บาท/ปี
 (2).....ราคา.....บาทอายุใช้งาน.....ปี ใช้งานแล้ว.....ปี
 ค่าบำรุงรักษา.....บาท/ปี
- 8.4 ค่าขึ้นเกลือ.....บาท/ไร่ รวมทั้งปี.....บาท
 8.5 ค่าขึ้นเกลือ (ค่าหาบเกลือ).....บาท/เกวียน รวมทั้งปี.....บาท
 8.6 ค่าเช่านา (ถ้ามี).....บาท/ปี
 8.7 ค่าภาษีที่ดิน.....บาท/ปี
 8.8 อื่นๆ ระบุ (.....).....บาท/เกวียน
 อื่นๆ ระบุ (.....).....บาท/เกวียน
 ค่าใช้จ่ายในการทำนาเกลือ ทั้งปี รวม.....บาท
9. ท่านนำเงินจากแหล่งใดมาใช้จ่ายลงทุนทำนาเกลือ
 () ของตนเอง () กู้ยืมจาก.....
 () พ่อค้าเกลือ (ตกเขี้ยว) () อื่นๆระบุ.....
10. ปัญหาจากการผลิตเกลือทะเล ที่ท่านประสบอยู่บ่อยครั้ง คือ
 101.....
 102.....
 103.....
 104.....

แบบสอบถามส่วนที่ 3 : ข้อมูลด้านการตลาด (ปี 2552/53)

1. ผลผลิตเกลือที่ได้ส่วนใหญ่ มีลักษณะเป็นแบบใด
 เกลือขาว/คุณภาพดี เกลือปานกลาง/คุณภาพปานกลาง เกลือดำ/คุณภาพต่ำ
2. ท่านจะขายผลผลิตเกลือทะเลเมื่อใด
 รอจนกว่าราคาเกลือจะสูงจนเป็นที่พอใจ เมื่อมีพ่อค้ามารับซื้อ และตกลงราคากันได้
 เมื่อพ่อค้าที่ตกลงซื้อขายล่วงหน้าต้องการ อื่นๆ ระบุ.....
3. ท่านขายผลผลิตเกลือทะเลให้กับผู้ใดเป็นประจำ.....
4. ใครเป็นผู้กำหนดราคาเกลือทะเล.....
5. ราคาเกลือทะเลขึ้นอยู่กับอะไรบ้าง.....
6. ท่านขายผลผลิตเกลือทะเลในรูปแบบใด
 วัดปริมาตร (เกวียน) ชั่งน้ำหนัก (กิโลกรัม/ตัน) ตวง (ถัง)
 บรรจุถุงๆละ.....กิโลกรัม อื่นๆ.....
7. ปริมาณเกลือทะเลที่ขายในแต่ละครั้ง โดยเฉลี่ยคิดเป็นจำนวน.....เกวียน/กิโลกรัม/ถัง
8. ท่านได้รับเงินจากการจำหน่ายเกลือเมื่อใด
 ทันทีที่ส่งมอบผลผลิต หลังจากส่งมอบผลผลิตแล้ว.....วัน
 ตั้งแต่เริ่มทำนาเกลือ (ซื้อขยล่วงหน้า) อื่นๆระบุ.....
9. ท่านเป็นผู้จ่ายค่าขนส่งเกลือเองหรือไม่
 จ่ายเอง เป็นเงิน.....บาท/เกวียน ไม่ได้จ่ายเอง
10. ท่านได้รับข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับราคาเกลือทะเลจากที่ใด
 เพื่อนบ้าน สหกรณ์ พ่อค้ารับซื้อเกลือ
 สำนักงานพาณิชย์จังหวัด อื่นๆ.....
11. ปัญหาจากการจำหน่ายเกลือทะเล ที่ท่านประสบอยู่บ่อยครั้ง คือ
 - 11.1.....
 - 11.2.....
 - 11.3
 - 11.4.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	พันจ่าเอกประภัสสร เจริญยิ่ง
วัน เดือน ปีเกิด	5 มกราคม 2510
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2535
สถานที่ทำงาน	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่ง	พนักงานพัฒนาธุรกิจ

